

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE**

**NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

Evidenčné číslo: 101006/I/2024/36124048423615236

**PODPORA NEZISKOVÉHO SEKTORA V EURÓPSKEJ ÚNII**

**Diplomová práca**

**2024**

**Bc. Viktória Titková**

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE**  
**NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

**PODPORA NEZISKOVÉHO SEKTORA V EURÓPSKEJ ÚNII**

**Diplomová práca**

|                                 |                                |
|---------------------------------|--------------------------------|
| <b>Študijný program:</b>        | Financie a dane                |
| <b>Študijný odbor:</b>          | Ekonómia a manažment           |
| <b>Školiace pracovisko:</b>     | Katedra financií               |
| <b>Vedúci záverečnej práce:</b> | doc. Ing. Jana Kušnírová, PhD. |

## Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som záverečnú prácu spracovala samostatne s použitím literatúry uvedenej v zozname použitej literatúry.

**Dátum:**

.....

podpis študenta

## **Pod'akovanie**

Touto cestou by som sa rada pod'akovala vedúcej záverečnej práce pani doc. Ing. Jane Kušnírovej, PhD. za jej odborné rady, trpezlivosť a čas pri písaní diplomovej práce, ako aj za jej cenné pripomienky, ktoré mi pomohli pri spracovávaní.

## **ABSTRAKT**

TITKOVÁ, Viktória: *Podpora neziskového sektora v Európskej únii*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financií. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Jana Kušnírová, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2024, 70 s.

Záverečná práca je vypracovaná na tému Podpora neziskového sektora v Európskej únii. Cieľom záverečnej práce bolo identifikovať hlavné zdroje na financovanie neziskového sektora vo vybraných krajinách EÚ so zameraním na organizácie neziskového sektora v SR. Práca je rozdelená do štyroch kapitol deliacich sa na ďalšie podkapitoly. Obsahuje sedemnásť tabuliek, päť grafov a tri obrázky. Prvá kapitola je venovaná teoretickému vymedzeniu pojmov súvisiacich s neziskovým sektorom, ako aj problematike asignačného mechanizmu doma a v zahraničí. V ďalšej kapitole je vymedzený cieľ a čiastkové ciele práce. V kapitole 3 sú identifikované metódy skúmania použité pri spracovávaní práce. Záverečná kapitola ponúka pohľad na analýzu financovania troch vybraných neziskových organizácií so sídlom v SR. Výsledkom riešenia danej problematiky je vyvodenie záverov na základe tejto analýzy a zhodnotenie dôležitosti asignačného mechanizmu v spojení s neziskovým sektorom. V diskusií sme identifikovali možné príčiny, prečo ekonomické subjekty nepoukazujú podiel zaplatenej dane.

### **Kľúčové slová:**

Neziskový sektor, asignačný mechanizmus, financovanie neziskových organizácií.

## **ABSTRACT**

TITKOVÁ, Viktória: *Support of the non-profit sector in the European Union*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Finance. – Thesis Supervisor: doc. Ing. Jana Kušnírová, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2024, 70 p.

The final thesis is on the topic Support of the non-profit sector in the European Union. The aim of the thesis was to identify the main sources of funding for the non-profit sector in selected EU countries with a focus on non-profit sector organisations in the Slovak Republic. The thesis is divided into four chapters subdivided into further subchapters. It contains seventeen tables, five graphs and three pictures. The first chapter is devoted to the theoretical definition of concepts related to the non-profit sector, as well as to the issue of assimilation mechanism at home and abroad. The next chapter defines the aim and time-objectives of the thesis. The third chapter identifies the research methods used while processing the thesis. The final chapter offers an analysis of the financing of three selected non-profit organizations based in the Slovak Republic. The result is to draw conclusions from the analysis and evaluate the importance of the assignment mechanism in connection with the non-profit sector. In the discussion we have identified possible reasons why economic entities do not remit part of tax paid.

### **Key words:**

Non-profit sector, Assignment Mechanisms, Financing of Non-profit Organisations.

# Obsah

|                                                                                                |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Úvod.....                                                                                      | 11 |
| 1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....                                  | 13 |
| 1.1 Neziskový sektor a mimovládne neziskové organizácie .....                                  | 13 |
| 1.1.1 História neziskového sektora .....                                                       | 14 |
| 1.1.2 Mimovládne neziskové organizácie.....                                                    | 16 |
| 1.2 Financovanie neziskových organizácií .....                                                 | 18 |
| 1.3 Asignácia dane ako zdroj financovania neziskových organizácií v Slovenskej republike ..... | 22 |
| 1.3.1 História daňovej asignácie v Slovenskej republike .....                                  | 23 |
| 1.3.2 Poskytovatelia a prijímatelia podielu zaplatenej dane.....                               | 24 |
| 1.4 Zdaňovanie neziskových organizácií na Slovensku .....                                      | 26 |
| 1.5 Neziskové organizácie a asignácia dane v Maďarsku .....                                    | 28 |
| 1.5.1 Asignácia dane v Maďarsku .....                                                          | 29 |
| 1.6 Asignácia dane v ostatných krajinách Európskej únie.....                                   | 30 |
| 2. Cieľ práce.....                                                                             | 32 |
| 3. Metodika práce a metódy skúmania .....                                                      | 34 |
| 4. Výsledky práce .....                                                                        | 36 |
| 4.1 Neziskové organizácie na Slovensku.....                                                    | 36 |
| 4.1.1 Regionálne rozloženie neziskových organizácií .....                                      | 36 |
| 4.1.2 Oblasti neziskového sektora .....                                                        | 38 |
| 4.2 Asignované prostriedky na Slovensku.....                                                   | 39 |
| 4.2.1 Efektivita asignácie dane na Slovensku.....                                              | 41 |
| 4.3 Asignované prostriedky v Maďarsku.....                                                     | 43 |
| 4.4 Nadácia Pontis .....                                                                       | 44 |
| 4.4.1 Pôsobenie Nadácie Pontis .....                                                           | 44 |
| 4.4.2 Financovanie Nadácie Pontis.....                                                         | 45 |

|       |                                                                   |    |
|-------|-------------------------------------------------------------------|----|
| 4.5   | Občianske združenie ČERVENÝ NOS Clowndoctors .....                | 53 |
| 4.5.1 | Pôsobenie občianskeho združenia ČERVENÝ NOS Clowndoctors .....    | 53 |
| 4.5.2 | Financovanie občianskeho združenia ČERVENÝ NOS Clowndoctors ..... | 54 |
| 4.6   | Deťom s rakovinou n. o. ....                                      | 59 |
| 4.6.1 | Pôsobenie neziskovej organizácie Deťom s rakovinou n. o. ....     | 59 |
| 4.6.2 | Financovanie neziskovej organizácie Deťom s rakovinou n. o. ....  | 60 |
| 4.7   | Porovnanie .....                                                  | 64 |
|       | Záver a diskusia .....                                            | 65 |
|       | Zoznam použitej literatúry .....                                  | 68 |

## Zoznam grafov, tabuliek a obrázkov

|                                                                                                                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Graf 1: Podiel jednotlivých foriem MNO na ich celkovom počte v roku 2023 .....                                                                                              | 16 |
| Graf 2: Celková výška asigňovaných prostriedkov v rokoch 2004 - 2022 (v mil. EUR).....                                                                                      | 39 |
| Graf 3: Efektívna asignácia na Slovensku v rokoch 2004 - 2018.....                                                                                                          | 42 |
| Graf 4: Peňažné prostriedky na financovanie činnosti Nadácie Pontis v roku 2022.....                                                                                        | 48 |
| Graf 5: Prijaté prostriedky Deťom s rakovinou n. o. v roku 2022.....                                                                                                        | 61 |
|                                                                                                                                                                             |    |
| Tabuľka 1: Členenie zdrojov financovania z hľadiska charakteru darujúceho subjektu .....                                                                                    | 20 |
| Tabuľka 2: Mechanizmus podielu zaplatenej dane na Slovensku .....                                                                                                           | 23 |
| Tabuľka 3: Vývoj legislatívnych podmienok na poskytnutie podielu zaplatenej dane v SR .....                                                                                 | 24 |
| Tabuľka 4: Výnosy Nadácie Pontis v rokoch 2018 až 2022 .....                                                                                                                | 46 |
| Tabuľka 5: TOP 10 poskytovateľov podielu zaplatenej dane v roku 2022, z ktorých Nadácia Pontis čerpala financie na svoju činnosť (spolu s porovnaním s minulými rokmi)..... | 49 |
| Tabuľka 6: Účel použitia príspevkov z podielu zaplatenej dane Nadácie Pontis v roku 2022 .....                                                                              | 50 |
| Tabuľka 7: Účel použitia podielu zaplatenej dane na správu Nadácie Pontis v roku 2022 ..                                                                                    | 50 |
| Tabuľka 8: Aktíva Nadácie Pontis v roku 2022 .....                                                                                                                          | 51 |
| Tabuľka 9: Pasíva Nadácie Pontis v roku 2022 .....                                                                                                                          | 52 |
| Tabuľka 10: Výnosy o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v rokoch 2018 až 2022 .....                                                                                               | 55 |
| Tabuľka 11: Výška a účel použitia prijatých príspevkov z podielu zaplatenej dane o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v roku 2022 .....                                           | 56 |
| Tabuľka 12: Aktíva o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v roku 2022 .....                                                                                                         | 57 |
| Tabuľka 13: Pasíva o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v roku 2022 .....                                                                                                         | 58 |
| Tabuľka 14: Výnosy Deťom s rakovinou n. o. v rokoch 2018 až 2022.....                                                                                                       | 60 |
| Tabuľka 15: Aktíva Deťom s rakovinou n. o. v roku 2022.....                                                                                                                 | 62 |
| Tabuľka 16: Pasíva Deťom s rakovinou n. o. v roku 2022.....                                                                                                                 | 63 |
| Tabuľka 17: Porovnanie sledovaných organizácií neziskového sektora.....                                                                                                     | 64 |
|                                                                                                                                                                             |    |
| Obrázok 1: Strom cieľov diplomovej práce.....                                                                                                                               | 33 |
| Obrázok 2: Zastúpenie neziskových organizácií v jednotlivých krajoch SR v roku 2023 ..                                                                                      | 37 |
| Obrázok 3: Činnosti o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v roku 2022 v číslach.....                                                                                               | 54 |

## **Zoznam skratiek a značiek**

|       |                                                         |
|-------|---------------------------------------------------------|
| DPH   | daň z pridanej hodnoty                                  |
| EÚ    | Európska únia                                           |
| FO    | fyzická osoba                                           |
| HM    | hmotný majetok                                          |
| MF SR | Ministerstvo financií Slovenskej republiky              |
| MNO   | mimovládne neziskové organizácie                        |
| MV SR | Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky                |
| NH    | národné hospodárstvo                                    |
| NHM   | nehmotný majetok                                        |
| n. o. | nezisková organizácia                                   |
| napr. | napríklad                                               |
| o. z. | občianske združenie                                     |
| PO    | právnická osoba                                         |
| resp. | respektíve                                              |
| SR    | Slovenská republika                                     |
| ŠÚ SR | Štatistický úrad Slovenskej republiky                   |
| tzn.  | to znamená                                              |
| tzv.  | takzvaný                                                |
| VÚC   | vyšší územný celok                                      |
| ZDP   | zákon č. 595/2003 Z. z. Zákon o dani z príjmov          |
| ZDPH  | zákon č. 222/2004 Z. z. Zákon o dani z pridanej hodnoty |

## Úvod

Neziskový sektor v súčasnosti predstavuje neoddeliteľnú časť demokratickej spoločnosti. Organizácie tretieho sektora poskytujú rozmanité služby a v mnohých prípadoch ich paleta činností dopĺňa a rozširuje činnosť štátnych inštitúcií. Pomáhajú zdravotne poskytnutým, vážne chorým ľuďom či ľuďom v núdzi. Takisto vznikajú aj rôzne záujmové združenia, kluby a iné spolky na podporu športovcov, mládeže a iných rôznorodých skupín.

Svoje finančné zdroje nachádzajú v príspevkoch od fyzických a právnických osôb, z verejných zbierok, ale najmä z prijatých prostriedkov z podielu zaplatenej dane (tzv. 2 % dane). Asignačný mechanizmus je v SR rokmi zabehnutý stabilný systém, ktorého zrušenie by narušilo fungovanie väčšiny neziskových organizácií a s tým súvisiac by poklesla aj podpora rôznych záujmových skupín.

V tejto záverečnej práci sme sa zamerali na podporu neziskového sektora v krajinách EÚ so zameraním najmä na organizácie pôsobiace v SR. Prvá kapitola je venovaná teoretickým východiskám, histórii, základnej charakteristike neziskového sektora a zdrojom financovania organizácií tretieho sektora. Ďalej obsahuje pohľad na asignačný mechanizmus v SR, ako aj v niektorých krajinách EÚ, v ktorých do dnešného dňa asignácia dane bola zavedená.

Druhá kapitola je venovaná hlavnému cieľu, ktorý sme si stanovili vzhľadom na stanovenú tému. Na jeho dosiahnutie bolo potrebné vymedziť si aj parciálne ciele, ktoré sú taktiež zobrazené v tejto kapitole aj vo forme schémy. Následne tretia kapitola sumarizuje metódy skúmania použité v jednotlivých častiach diplomovej práce.

V poslednej kapitole sa venujeme konkrétnym analýzam vybraných neziskových organizácií pôsobiacich v SR. V prvej časti kapitoly priblížime vybrané neziskové organizácie, ich pôsobnosť v rámci SR a oblasti, ktorým sa zväčša venujú. Pozrieme sa aj na neziskové organizácie v Maďarsku, na výšku asigovaných prostriedkov ako aj najpodporovanejšie nadácie v roku 2023. Neskôr sa detailnejšie venujeme postaveniu vybratých neziskových organizácií v SR, ich vzniku a základným informáciám. Rovnako tak približujeme aj ich základné programy a iniciatívy, čím plnia charakter mimovládnej neziskovej organizácie. Neskôr v tejto kapitole sa venujeme aj výnosom týchto organizácií, ako aj ich úlohe pri financovaní svojej činnosti. Ďalej uvádzame pohľad na príspevky od FO a PO, ako aj výšku asigovaných prostriedkov, ich význam a dôležitosť v kontexte udržateľnosti a rastu

samotnej organizácie. V ďalšej časti sme sa za pomoci ex post analýzy zamerali na súvahy vybraných spoločností a pozreli sa tiež na celkovú zadlženosť. V závere tejto kapitole sme vybrané neziskové organizácie porovnali a vyvodili rôzne závery.

Diskusiu a záver sme venovali identifikácii možných príčin, kvôli ktorým ekonomické subjekty v SR nepoukazujú podiel zaplatenej dane. Rovnako tak sme priblížili aktuálnu situáciu v parlamente v období od decembra 2023, kedy sa často skloňuje zrušenie 2 %.

# 1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Národné hospodárstvo (ďalej len NH) chápeme ako súhrn činností hospodárskeho charakteru, ktoré sa uskutočňujú a sú vykonávané na území určitej krajiny občanmi alebo inými subjektami podnikania. Ide o všetky procesy a aktivity ľudí, čo možno považovať za štruktúrovaný a široko rozvetvený proces, ktorého výsledkom sú tovary a služby hmotného a nehmotného charakteru slúžiace najmä na uspokojenie potrieb spoločnosti. NH má viacero členení, z ktorých sme sa ďalej v práci zamerali práve na *sektorové členenie*. Ide o členenie na:

- a) verejný,
- b) súkromný,
- c) tretí (neziskový) sektor.

## 1.1 Neziskový sektor a mimovládne neziskové organizácie

Neziskový sektor patrí v súčasnosti medzi hlavné prvky modernej spoločnosti a jeho význam v nej stále rastie. Nazývame ho aj mimovládny, občiansky, nezávislý alebo dobrovoľnícky sektor. Jeho hlavnou úlohou je vyplňať medzeru medzi prvým a druhým, resp. súkromným a verejným sektorom. **Súkromný sektor** je tá časť NH, ktorá je vlastnená súkromnými spoločnosťami a jednotlivcami. Tvoria ho podniky, podnikatelia a iné súkromné subjekty produkujúce tovary a služby za odplatu, vďaka ktorej dosahujú zisk (tzn. že sú založené za účelom dosahovania zisku a ich cieľom je zabezpečenie prosperity pre vlastníkov firiem a podnikateľov). Tento sektor je regulovaný trhom – tzn. spoločnosti nemajú problém prispôbiť sa podmienkam na trhu a dokážu rýchlejšie reagovať na zmeny v dopyte. Takisto hrá kľúčovú úlohu pri tvorbe pracovných miest a je hlavným elementom pri hospodárskom raste krajiny.

Naopak **verejný sektor** je tá časť NH, ktorá zahŕňa štátnu správu, vládne orgány, štátne nemocnice, školy či iné verejné inštitúcie, ktorých predmetom činnosti sú tovary a služby verejnoprospešného charakteru. Ide napríklad o poskytovanie základných služieb v oblastiach ako je zdravotníctvo, vzdelávanie, bezpečnosť, infraštruktúra či ochrana životného prostredia. Tzn. že sú založené s cieľom poskytovania verejných služieb, pričom prostriedky na tieto služby a aktivity sú získavané z verejného rozpočtu, ktorého hlavným príjmom sú dane. Tento sektor je regulovaný štátom zastúpeného vládou.

**Tretí sektor** zabezpečuje činnosti, ktoré nie sú ponúkané vôbec alebo len v nedostatočnom množstve súkromným alebo verejným sektorom. Zaraďujeme sem najmä činnosti, ktoré by mali byť poskytované verejným sektorom. Tvoria ho organizácie, ktoré neboli zriadené na dosahovanie zisku, a teda ich hlavným cieľom je úžitok obyvateľstva, skupiny alebo jednotlivca. Avšak zákon o neziskových organizáciách niektorým povoľuje aj činnosť s cieľom dosiahnuť zisk – nie však ako hlavnú činnosť. Zisk sa však v tomto prípade nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov alebo jej zamestnancov, ale musí sa použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb<sup>1</sup>. Hlavný rozdiel medzi súkromným a neziskovým sektorom teda spočíva v tom, že súkromný sektor rozdeľuje svoj zisk medzi vlastníkov, zatiaľ čo neziskový sektor svoje zisky reinvestuje do aktivít, ktoré slúžia verejnému blahu. Okrem toho neziskový sektor pôsobí aj ako hlas občanov, angažuje sa v občianskom aktivizme a lobbyingu. *Lobbying* je proces, ktorým jednotlivci či rôzne skupiny ľudí (nazývaní lobisti) bojujú a snažia sa ovplyvniť verejnú politiku, rozhodovacie procesy či legislatívu v prospech svojich záujmov, a to priamo stretávaním sa s politikmi, vedením kampaní alebo analýzami a následným poskytovaním získaných výsledkov a informácií.

Je dôležité poznamenať, že všetky tri sektory existujú paralelne popri sebe, sú vzájomne prepojené a od seba závislé. Môžeme povedať, že tretí sektor zasahuje tam, kde súkromný a verejný sektor zlyháva, resp. nedokáže spĺňať svoje úlohy. Neziskový sektor teda vyplní akúsi medzeru medzi vládnymi zlyhaniami a zlyhaniami trhu. V súčasnosti sa dostáva čoraz viac do popredia. Všeobecne platí, že pri optimálnej spolupráci všetkých troch sektorov sa zaručuje trvalo udržateľný rozvoj, sociálna rovnosť a zlepšovanie kvality života obyvateľov jednotlivých krajín.

### *1.1.1 História neziskového sektora*

Pôvod a podstata neziskového sektora pramení v potrebe a zvykoch ľudí, ktorí sa chceli združovať a navzájom si pomáhať. Celá myšlienka neziskových organizácií pramení ešte v 16. storočí, kedy sa začali zakladať združenia, spolky a kluby podporované hlavne dobrovoľníkmi, rôznymi spoločnosťami či bežnými občanmi. Na druhej strane vznikali neziskové organizácie za pomoci vyššej šľachty, panovníkov a vlád. Šlo o oblasti, v ktorých štát potreboval pomoc pri vzniku týchto typov organizácií. Prvé združenia boli väčšinou

---

<sup>1</sup> Zákon č. 213/1997 Z. z. Zákon o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby

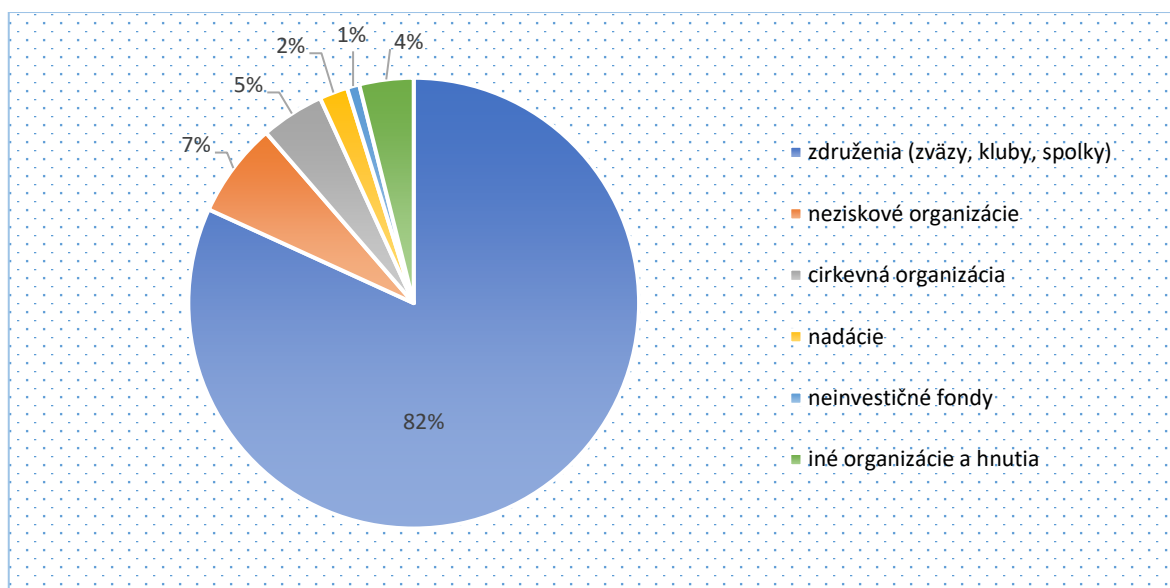
uzavreté, súkromné a vytvárané najmä cirkvou, mníchmi či panovníkmi. Medzi najstaršie charitatívne sociálno-zdravotné ústavy považujeme *lazerety* (vojenské nemocnice), *xenodochiá* (nemocnice pre cudzincov a pútnikov) a *chudobince* (ústavy pre starších chudobných ľudí). Tieto organizácie poskytovali bezplatné zdravotné ošetrovanie a sociálne zabezpečenie v prvom rade nemajetným ľuďom. Medzi cirkvou vytvárané spoločenstvá radíme napríklad *bratstvá*, ktoré mali výlučne náboženský charakter. Považovali sa za predchodcov neskorších *cechov* (organizácie remeselníkov a obchodníkov) či *odborových organizácií*. Súčasne sa začali zakladať aj *meštianske spolky*, *spolky miernosti* či *robotnícke spolky*. Až v 19. storočí došlo k väčšej zmene, kedy sa z väčšiny uzavretých organizácií stali otvorené a verejnosti dostupné organizácie, čím nastal prudký nárast počtu spolkov. Dôležitú úlohu už zohrávali aj nové nadácie, charitatívne spolky a združenia.

Vojny a totalitný režim na našom území neskôr priniesli pokles neziskových organizácií, avšak od 80. rokov 20. storočia už môžeme sledovať rast všetkých foriem organizácií neziskového sektora. Po rozpade Československa v 90. rokoch bol tento nárast ešte výraznejší. Nárast neziskových organizácií bol evidovaný skôr v Česku, neskôr došlo k výraznejšiemu rastu aj na Slovensku.<sup>2</sup> V súčasnosti už na našom území existuje niekoľko desaťtisíc organizácií (k 25. novembru 2023 je ich podľa databázy na Finstat.sk 82 622). Podiel jednotlivých mimovládnych neziskových organizácií (MNO) na celkovom počte je znázornený na grafe č. 1.

---

<sup>2</sup> BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, Alžbeta a kol. *Tretí sektor a mimovládne organizácie*. Zvolen: Bratia Sabovci, s. r. o., 2009. s. 33 – 36. ISBN 978-80-8083-805-8.

*Graf 1: Podiel jednotlivých foriem MNO na ich celkovom počte v roku 2023*



*Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov z databázy Finstat.sk*

Jednoznačne najväčšiu časť všetkých MNO, a to až 82 % tvoria rôzne *združenia, kluby a spolky*. V číselnom vyjadrení to predstavuje vyše 66 tisíc organizácií. Druhou najpočetnejšou skupinou sú *neziskové organizácie* a *neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby* s počtom 5,5 tisíc organizácií (7 %) a tretie najpočetnejšie sú *cirkevné organizácie*, ktorých je takmer 8 tisíc, čo predstavuje približne 5 %. Zvyšok tvoria nadácie (2 %), neinvestičné fondy (1 %) a ďalšie rôzne organizácie, hnutia a záujmové združenia.

### *1.1.2 Mimovládne neziskové organizácie*

Tretí sektor je tvorený organizáciami fungujúcimi na dobrovoľníckom základe. Medzi hlavné právne formy v súčasnosti patria: *nadácie, neinvestičné fondy, charitatívne inštitúcie, občianske združenia a všeobecne prospešné spoločnosti*. Ďalej tu pôsobia aj rôzne *združenia, účelové zariadenia cirkvi či zariadenia náboženských spoločností*. Spolu ich nazývame aj **mimovládne neziskové organizácie** (ďalej len MNO). Medzi hlavné predmety činnosti MNO patria napríklad poskytovanie sociálnej a humanitárnej starostlivosti, poskytovanie zdravotnej starostlivosti, vzdelávanie, ochrana ľudských práv a slobôd, výskum a vývoj, poskytovanie vedecko-technických služieb, ochrana životného prostredia, ochrana zdravia obyvateľstva či mnohé iné záujmy. Často vykonávajú masové občianske aktivity,

zapájajú sa do verejných zbierok, diskusií a pod. V stručnosti si charakterizujeme štyri vybrané formy MNO v SR:<sup>3</sup>

**a) Občianske združenia (o. z.)** – ide o najrozšírenejšiu a najpoužívanejšiu formu neziskových organizácií na Slovensku. Sú to rôzne spolky, zväzy, hnutia, odborové organizácie či kluby zakladané občanmi, avšak ich členmi môžu byť aj PO. Ich účelom je združovanie občanov s rovnakým cieľom. Návrh na vznik podávajú minimálne traja občania, pričom aspoň jeden musí byť starší ako osemnásť rokov. Práve ten je oprávnený konať v mene združenia. Pri zakladaní občianskeho združenia je potrebné doložiť stanovy v dvoch vyhotoveniach. Tieto združenia môžu vytvárať svoje organizačné zložky, ktoré sú podobne ako samostatné združenia tiež PO.<sup>4</sup>

**b) Neziskové organizácie (n. o) poskytujúce všeobecne prospešné služby** – od ostatných foriem sa odlišujú tým, že nie sú členskými orgánmi a ani nesmú prijímať členské poplatky. Všeobecne prospešnými službami rozumieme zdravotnú starostlivosť, sociálna pomoc, ochrana ľudských práv a slobôd, vzdelávanie, výskum a vývoj a pod. Založiť ich môže jednotlivец, skupina, PO alebo aj štát, a to zakladacou listinou.

**c) Nadácie** – v našom právnom poriadku predstavujú majetkové združenia, ktoré sa považujú za „banky neziskového sektora“. Ich poslaním je zhromažďovať majetok a ďalej ho prerozdeľovať na verejnoprospešné účely. Majetok organizácie tvorí nadačné imanie, nadačný fond a ostatný majetok nadácie. Minimálna čiastka nadačného imania je 6 638 EUR (peňažné prostriedky + nehnuteľnosti), hodnotu nad túto čiastku už môžu tvoriť aj hnutel'né veci, cenné papiere a pod. Nadácia môže byť založená FO aj PO, či dokonca aj kombináciou týchto osôb na základe nadačnej listiny podpísanou všetkými zakladateľmi.

**d) Neinvestičné fondy** – na rozdiel od nadácií sa majetkom rozumejú peňažné prostriedky, ktoré sa ďalej používajú na verejnoprospešný účel. Fond môže založiť PO aj FO, ktorú nazývame zriaďovateľ. Fond sa zakladá zriaďovacou listinou (ak je jeden zriaďovateľ) alebo zriaďovacou zmluvou (ak je viac zriaďovateľov), kde sa zverejnia členovia orgánov fondu.

Všetky sa zapisujú do *registra mimovládnych neziskových organizácií*. Vznikajú dňom zápisu do tohto registra, ktorého konanie začína podaním návrhu na Ministerstvo vnútra SR (ďalej len MV SR). Následne sa návrh prijme alebo zamietne. Pri prijatí návrhu

---

<sup>3</sup> MINISTERSTVO VNÚTRA. Register mimovládnych neziskových organizácií [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?register-mimovladnych-neziskovych-organizacii>

<sup>4</sup> KUVÍKOVÁ, Helena – STEJSKAL, Jan – SVIDROŇOVÁ, Mária. *Neziskové organizácie – teoretické a ekonomické súvislosti*. Banská Bystrica: Belanium, 2014. s. 69. ISBN 978-80-557-0709-9.

od nadácie alebo o. z. je ministerstvo povinné do 30 dní od začatia konania vykonať zápis do registra a následne Štatistický úrad SR na žiadosť MV SR pridelí organizácii IČO. Neziskové organizácie musia tiež dodať potvrdenie o zaplatení správneho poplatku vo výške 66 EUR. MV SR naďalej monitoruje činnosti organizácie, a to či plnia verejnoprospešný účel. Rovnako tak skúma aj ich výročné správy, ktoré sú organizácie neziskového sektora povinné predkladať do verejnej časti registra účtovných závierok najneskôr do 15. júla nasledovného roka. Ak to organizácia nedodrží, môžu jej uložiť pokutu až do výšky 1 000 EUR. MV SR môže vyberať aj ďalšie správne poplatky, napr. aj za návrh na registráciu či zrušenie registrácie, vyhotovenie výpisu z registra MNO, vyhotovenie či zmenu stanov a iné. To sú pre neziskové organizácie dodatočné náklady na správu.

## 1.2 Financovanie neziskových organizácií

Neziskové organizácie, ako sme už spomenuli, nie sú zriadené za účelom dosahovania zisku, ale za účelom dosahovania iných cieľov, a to verejnoprospešných. Ich charakter vyplýva z podstaty a z poslania organizácie. V nasledujúcej kapitole si priblížime, aké rôzne spôsoby financovania využívajú organizácie tretieho sektora v SR.

Podobne ako aj iné spoločnosti, štát, či VÚC, aj organizácie tretieho sektora si tvoria ročný rozpočet, ktorý je prispôbený ich aktivitám plánovaným na dané obdobie. Na druhej strane však organizácie musia myslieť aj na zdroje krytia, resp. zdroje financovania plánovaných aktivít. V konečnom dôsledku ide o to, či organizácia má dostatok prostriedkov na financovanie svojich aktivít alebo nie. Ak áno, v takomto prípade by behom roka nemalo dôjsť k nečakaným finančným problémom. Problém však nastáva, ak tieto prostriedky nestačia na krytie výdavkov. Organizácia je v tejto situácii nútená nájsť iné riešenia financovania; začne znižovať výdavky, šetriť, hľadať nových partnerov, nové spolupráce alebo iným spôsobom získať finančnú či materiálnu pomoc. Možností, ako znižovať výdavky je veľa. Účinná pomoc je aj pravidelné hodnotenie a optimalizácia nákladov v oblastiach ako je marketing, prevádzkovanie či administratíva. Ďalej by sa organizácia mala zamerať na efektívnejšie využívanie technológií, na získavanie finančných prostriedkov a využívať online platformy. V krajnom prípade ide aj o rušenie plánovaných programov a akcií, na ktoré nie je dostatok financií.

Medzi *základné princípy financovania* ich činností môžeme zaradiť *neziskovosť*, *viac zdroje*, *samofinancovanie* a *fundraising*. **Neziskovosť** je princíp, ktorý vyplýva už

zo samotnej podstaty neziskovej organizácie. **Viaczdrojovosť** môžeme chápať ako získavanie a využívanie viacerých zdrojov financovania, čím sa eliminuje závislosť od jedného konkrétneho zdroja a spoločnosť sa vyhýba možným negatívnym následkom zlyhania.<sup>5</sup>

Organizácie využívajú aj **fundraising**, v rámci ktorého využívajú rôzne techniky a stratégie na získavanie zdrojov na financovanie svojich projektov či iných aktivít. Touto cestou získavajú finančné príspevky od jednotlivcov, podnikov, korporátov, vládnych organizácií či MNO. Predstavuje to príležitosť na získanie sponzorov, firemných príspevkov, darov a iných zdrojov na ich ďalšiu činnosť.

Ďalším základným princípom je **samofinancovanie**, kedy organizácia na naplnenie svojho poslania využíva finančné aj nefinančné prostriedky z vlastných interných zdrojov. Nemôže to však byť za účelom dosahovania zisku. Takéto spôsoby samofinancovania sú rôzne, ide napríklad o nasledujúce<sup>6</sup>:

- prenájom vlastnej nehnuteľnosti alebo pozemku,
- predaj vlastných výrobkov za symbolické alebo otvorené ceny,
- spoplatnenie poskytovaných služieb (ošetrovanie, školenie).

Na základe výskumu vykonávaného na vzorke 670 organizácií neziskového sektora z roku 2012 je zrejmé, že najväčšiu časť zdrojov predstavujú členské poplatky, predaj vlastných výrobkov a služieb alebo prenájom hmotného majetku.<sup>7</sup>

V spojení s financovaním a podporou tretieho sektora sú úzko spojené aj činnosti ako filantropia a dobrovoľníctvo. **Filantropia** predstavuje dobrovoľné poskytovanie finančných prostriedkov, času alebo znalostí na podporu sociálnej dobročinnosti. Je motivovaná zlepšením životov iných ľudí a prispievaním k zlepšeniu kvality života obyvateľov. Ide o priamu finančnú pomoc podnikov smerom k organizáciám, rôznym projektom a podujatiam, ktoré sa zameriavajú hlavne na environmentálne, sociálne či kultúrne oblasti. **Dobrovoľníctvo** je dobrovoľná aktivita jednotlivcov alebo skupín ľudí, ktorí venujú svoj čas, schopnosti a zručnosti na pomoc iným ľuďom a organizáciám alebo podpore spoločenských záležitostí. Ide napríklad o pomoc v nemocniciach, vzdelávanie detí, pomoc pri organizovaní rôznych

---

<sup>5</sup> KUVÍKOVÁ, Helena – STEJSKAL, Jan – SVIDROŇOVÁ, Mária. *Neziskové organizácie – teoretické a ekonomické súvislosti*. Banská Bystrica: Belanium, 2014. s. 130 – 131. ISBN 978-80-557-0709-9.

<sup>6</sup> BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, Alžbeta a kol. *Tretí sektor a mimovládne organizácie*. Zvolen: Bratia Sabovci, s. r. o., 2009. s. 88 – 89. ISBN 978-80-8083-805-8.

<sup>7</sup> KUVÍKOVÁ, Helena – STEJSKAL, Jan – SVIDROŇOVÁ, Mária. *Neziskové organizácie – teoretické a ekonomické súvislosti*. Banská Bystrica: Belanium, 2014. s. 146. ISBN 978-80-557-0709-9.

kultúrnych, športových a iných podujatí. Hlavný rozdiel medzi filantropiou a dobrovoľníctvom teda je, že zatiaľ čo dobrovoľníctvo chápeme ako nezištné poskytovanie času a schopností, filantropi poskytujú priamo a bezodplatne *finančné prostriedky* tretiemu sektoru.

Čo sa týka jednotlivých zdrojov financovania, tie môžeme členiť z hľadiska rôznych kritérií. Podľa spôsobu nadobudnutia môžu byť cudzie (externé) alebo vlastné (interné). Z hľadiska pôvodu financií ich zas delíme na domáce a zahraničné. My sa v práci zameriavame na *delenie z hľadiska charakteru darujúceho subjektu* – **verejné zdroje** a **súkromné zdroje**. Medzi verejné zdroje tak môžeme zaradiť financie plynúce od subjektov ako je štát, samosprávy alebo EÚ, naopak súkromné zdroje predstavujú príspevky od firiem, podnikateľov či jednotlivcov. Pre zjednodušenie je toto členenie znázornené v tabuľke č. 1:

*Tabuľka 1: Členenie zdrojov financovania z hľadiska charakteru darujúceho subjektu*

| ZDROJE FINANCOVANIA      |                                   |                 |       |             |
|--------------------------|-----------------------------------|-----------------|-------|-------------|
| VEREJNÉ ZDROJE           |                                   | SÚKROMNÉ ZDROJE |       |             |
| priama podpora (dotácie) | nepriama podpora (asignácia dane) | podnikatelia    | firmy | jednotlivci |

*Zdroj: vlastné spracovanie*

Na Slovensku má **štát** ako hlavný subjekt verejného charakteru k dispozícii rôzne nástroje, ktorými môže podporiť neziskový sektor, a to priamo alebo nepriamo. **Priamu podporu štátu** tvoria *dotácie*, ktoré predstavujú transferové platby štátu, pričom samotné udeľovanie dotácií sa riadi zákonom o štátnom rozpočte, zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a inými predpismi jednotlivých ministerstiev. Dotácie však môžu byť aj na úrovni VÚC, kde sa vychádza zo zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a všeobecne záväznými nariadeniami. Čo sa týka *výťažkov z lotérií*, tie prerozdeľuje Ministerstvo financií SR (ďalej len MF SR) na základe vyššie spomenutých zákonov a zákona o hazardných hrách. **Nepriama podpora** zahŕňa najmä *asignáciu dane* = podiel

zaplatenej dane FO alebo PO, čo považujeme za najvýznamnejší nástroj nepriamej podpory. Podielu zaplatenej dane sa viac budeme venovať v ďalších kapitolách a v analytickej časti. Aj keď by sa na prvý pohľad zdalo, že ide o súkromný zdroj a prejav súkromnej filantropie, nie je to v skutočnosti tak. V konečnom dôsledku ide už o zaplatené dane, ktoré sú súčasťou verejných financií, a teda ide o verejný zdroj.<sup>8</sup>

V súčasnosti sú veľkým trendom aj online darcovské portály, ktoré tak prinášajú komfort pre darcov darovať finančné prostriedky z pohodlia domova bez iných administratívnych povinností. Rovnako tak prinášajú aj priestor pre príjemcov – MNO, ktorí aj týmto štýlom môžu prilákať veľké množstvo nových darcov.<sup>9</sup>

Na druhej strane medzi **súkromné zdroje** môžeme zaradiť financie smerujúce od podnikateľov, firiem či jednotlivcov. *Podnikatelia a firmy* financujú neziskové organizácie zo svojho zisku buď finančne, materiálne alebo poskytnutím svojich služieb za výhodnejšie ceny. Významnú úlohu tu zohráva aj už spomenutá filantropia či dobrovoľníctvo, teda to, či a do akej miery je firma ochotná venovať čas alebo financie na verejnoprospešný/dobrovoľnícky účel. Sú firmy, ktoré sú ochotné uzatvárať aj partnerstvá s neziskovými organizáciami. Tým si budujú spoločenskú zodpovednosť podniku, podieľajú sa na podpore a rozvoji komunity a spoločnosti, v ktorej pôsobia. Taktiež sa tým prezentujú a tvoria dobré meno svojej firme. Poskytnutím daru im vzniká aj nárok na poukázanie vyššieho podielu zaplatenej dane. Najmenšiu časť financovania v rámci súkromných zdrojov krytia tvoria *individuálne príspevky jednotlivcov* – ide zároveň o najnáročnejšie získavanie si takýchto darcov, pretože je potrebné získať ich veľké množstvo.<sup>10</sup> Zo strany neziskoviek ide o nimi organizované verejné zbierky, členské poplatky alebo priame oslovovanie darcov (či už osobne, prostredníctvom sociálnych sietí alebo písomne).

---

<sup>8</sup> Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie 21.-22. októbra 2016: *Stret právnych kultúr v európskom priestore* [elektronický zdroj]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2016. s. 59-60. ISBN 978-80-7160-434-1.

<sup>9</sup> LAIFEROVÁ, Eva – MISTRÍKOVÁ, Ľudmila. *Dvadsaťpäť rokov sociologickej rozmanitosti: Siedme slovensko-české sociologické dni* [elektronický zdroj]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2016. s. 62. ISBN 978-80-223-4146-2.

<sup>10</sup> BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, Alžbeta a kol. *Tretí sektor a mimovládne organizácie*. Zvolen: Bratia Sabovci, s. r. o., 2009. s. 90 – 91. ISBN 978-80-8083-805-8.

### 1.3 Asignácia dane ako zdroj financovania neziskových organizácií v Slovenskej republike

Daňová asignácia sa považuje za jeden z najdôležitejších zdrojov financovania organizácií tretieho sektora. Ide o možnosť daňovníka priradiť určitú percentuálnu časť zaplatenej dane na podporu neziskovej organizácie. Asignácia dane predstavuje mechanizmus podpory MNO, resp. celého neziskového sektora a upravuje ju § 50 zákona o dani z príjmov (ZDP). Na Slovensku je možnosť poukázať podiel zaplatenej dane tak FO, ako aj PO. Je dobrovoľná a daňovníci si môžu vybrať prijímateľa (aj viacerých) či sumu na poukázanie.

Právnická osoba môže poukázať podiel zaplatenej dane iba prostredníctvom daňového priznania v časti VI., a to v lehote na jeho podanie. Podľa ZDP môže asignovať 1 % zo zaplatenej dane. Ak však v príslušnom zdaňovacom období alebo najneskôr v lehote na podanie daňového priznania, daroval finančné prostriedky v minimálnej výške 0,5 % zo zaplatenej dane, môže asignovať 2 %.

Fyzickej osobe legislatíva povoľuje dva spôsoby, akými môže poukázať tzv. „2 %“. Prvou možnosťou je asignácia dane prostredníctvom *daňového priznania* a druhá je prostredníctvom *vyhlásenia*, ktoré určí a zverejní finančné riaditeľstvo na svojej internetovej stránke. Túto možnosť využívajú daňovníci, ktorí požiadajú svojich zamestnávateľov o vykonanie ročného zúčtovania dane. FO má po splnení určitých podmienok takisto príležitosť venovať vyššie percento. Ide o asignáciu 3 %, a to ak v zdaňovacom období vykonávala dobrovoľnícku činnosť aspoň 40 hodín a predloží o tom doklad. V opačnom prípade teda môže asignovať iba 2 %. Dobrovoľníckou činnosťou sa rozumie pomoc zdravotne ťažko postihnutým, nezaopatreným deťom, pomoc osobám trpiacim domácim násilím, pomoc pri odstraňovaní následkov prírodných katastrof, či starostlivosť o kultúrne dedičstvo.

Celková výška assignovanej čiastky sa zaokrúhľuje matematicky a je limitovaná minimálnou výškou. U PO ide o minimálne 8 EUR, u FO je hranica nižšia, a to EUR. Tento proces je známy ako **asignačný mechanizmus** a je znázornený v nasledovnej tabuľke č. 2.

Tabuľka 2: Mechanizmus podielu zaplatenej dane na Slovensku

| Daňovník | Výška<br>asignácie | Podmienky                                                                           | Minimálna<br>suma |
|----------|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| FO       | 3 %                | vykonávanie dobrovoľníckej činnosti min.<br>40 hodín v príslušnom zdaňovacom období | 3 EUR             |
|          | 2 %                |                                                                                     |                   |
| PO       | 2 %                | darovanie finančných prostriedkov v min.<br>výške 0,5 % zo zaplatenej dane          | 8 EUR             |
|          | 1 %                |                                                                                     |                   |

Zdroj: vlastné spracovanie na základe zákona č. 595/2003 Z. z. Zákon o dani z príjmov

### 1.3.1 História daňovej asignácie v Slovenskej republike

História asignácie dane siaha do 90-tych rokov, kedy sa krajiny strednej Európy, najmä krajiny V4 a Chorvátsko, snažili nájsť akýsi spôsob, akým podporiť a financovať neziskový sektor. Prvá krajina, ktorá zaviedla daňovú asignáciu bolo Maďarsko. Občania tu majú možnosť asignovať od roku 1996.

Daňová asignácia bola v SR prvýkrát spomenutá v zákone č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov. Zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2002, kedy bola v SR prvýkrát zavedená možnosť poukázať podiel zaplatenej dane. V tom čase mali túto možnosť len FO a mohli asignovať 1 % zo zaplatenej dane. Minimálna čiastka predstavovala 20 SKK (0,66 EUR). V tomto roku celková poukázaná suma v prepočte predstavovala 3,3 mil. EUR. Neskôr v roku 2004 SR ako prvá a stále jediná krajina umožnila asignovať 2 % aj PO, a to vo výške min. 250 SKK (8,30 EUR). Legislatívne podmienky ohľadom percentuálneho podielu sa v čase menili a až v roku 2012 pribudla možnosť asignovať aj vyššiu sumu pri splnení určitých podmienok. Pre FO sa zaviedla podmienka vykonávania dobrovoľníckej činnosti a pre PO zas poskytnutie finančného daru.<sup>11</sup> Vývoj týchto legislatívnych podmienok v rokoch 2002 – 2023 je znázornený v tabuľke č. 3.

<sup>11</sup> BODYOVÁ, Andrea. *Daňová asignácia v Slovenskej republike: diplomová práca*. Školiteľ: Eva Sopková. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2020. 77 s.

Tabuľka 3: Vývoj legislatívnych podmienok na poskytnutie podielu zaplatenej dane v SR

**POSKYTOVATEĽ – FYZICKÁ OSOBA**

| roky        | výška podielu zaplatenej dane bez vykonávania dobrovoľníckej činnosti | výška podielu zaplatenej dane pri vykonávaní dobrovoľníckej činnosti | minimálna čiastka |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------|
| 2002 – 2003 | 1 %                                                                   | -                                                                    | 20 SKK            |
| 2004 – 2006 | 2 %                                                                   | -                                                                    | 20 SKK            |
| 2007 – 2008 | 2 %                                                                   | -                                                                    | 100 SKK           |
| 2009 – 2011 | 2 %                                                                   | -                                                                    | 3,32 EUR          |
| 2012 – 2014 | 2 %                                                                   | 3 %                                                                  | 3,32 EUR          |
| od 2014     | 2 %                                                                   | 3 %                                                                  | 3 EUR             |

**POSKYTOVATEĽ – PRÁVNICKÁ OSOBA**

| roky        | výška podielu zaplatenej dane bez poskytnutia daru | výška podielu zaplatenej dane pri poskytnutí daru 0,5 % zo ZD | minimálna čiastka |
|-------------|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------------------|
| 2004 – 2008 | 2 %                                                | -                                                             | 250 SKK           |
| 2009 – 2011 | 2 %                                                | -                                                             | 8,30 EUR          |
| 2012 – 2015 | 1,5 %                                              | 2 %                                                           | 8,30 EUR          |
| od 2016     | 1 %                                                | 2 %                                                           | 8 EUR             |

Zdroj: BODYOVÁ, Andrea. Daňová asignácia v Slovenskej republike: diplomová práca. Školiteľ: Eva Sopková. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2020. s. 13-14.

### 1.3.2 Poskytovatelia a prijímatelia podielu zaplatenej dane

Ako sme už v predošlej kapitole spomenuli, podiel zaplatenej dane môžu na Slovensku poukázať tak fyzické, ako aj právnické osoby. Nebolo to tak však vždy. Spočiatku túto možnosť mali len FO a až o dva roky neskôr sa táto možnosť umožnila aj PO.

Títo daňovníci môžu poukázať peňažné prostriedky na základe vlastného rozhodnutia jednému alebo aj viacerým prijímateľom. Každoročne je Notárskou komorou SR zverejnený zoznam prijímateľov platný pre daný rok. Ide o verejný zoznam publikovaný vždy do 15. januára. Ročný prehľad za predchádzajúci rok zverejňuje Finančné riaditeľstvo SR vždy do konca januára.

ZDP v § 50 ods. 3 medzi prijímateľov podielu zaplatenej dane zaraďuje:

- a) občianske združenie alebo organizačnú jednotku združenia,
- b) nadáciu,
- c) neinvestičný fond,
- d) neziskovú organizáciu poskytujúcu všeobecne prospešné služby,
- e) účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti,
- f) organizácie s medzinárodným prvkom,
- g) Slovenský Červený kríž,
- h) subjekty výskumu a vývoja.

Podľa § 50 ods. 6 ZDP podmienkou je, aby prijímateľ bol k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka zapísaný v registri prijímateľov a v registri PO. Prijímateľ ďalej nesmie mať do 15 dní od skončení lehoty na podanie daňového priznania nedoplatok na dani, pričom do výšky 5 EUR sa zaň nepovažuje. Takisto nesmie mať nedoplatky na zdravotnom či sociálnom poistení.

Prijímatelia majú tiež rôzne obmedzenia týkajúce sa použitia získaných finančných prostriedkov. Ich účel je legislatívne vymedzený a zákon im ukladá rôzne ďalšie povinnosti. Pre každého prijímateľa platí, že prostriedky možno použiť len na účely vymedzené ZDP (na účely, ktoré sú predmetom jeho činnosti). Na iné činnosti nemožno uplatniť tieto financie.

Medzi základné povinnosti prijímateľa vymedzené ZDP patria napríklad:

1. Ak je súhrn podielov zaplatenej dane v ročnom prehľade vyšší ako 3 320 EUR, prijímateľ je povinný do 16 mesiacov odo dňa zverejnenia prehľadu prijímateľov zverejniť špecifikáciu použitia tohto podielu v *Obchodnom vestníku* (kde určí výšku a účel použitia),
2. Ak asignovaná čiastka je vyššia ako 33 000 EUR, prijímateľ je povinný do 30 dní od prijatia tejto sumy zriadiť osobitný účet v banke alebo na pobočke zahraničnej banky, na ktorom vedie len prijatie a čerpanie zo sumy podielu zaplatenej dane. Takisto je povinný toto potvrdenie predložiť. Ak tak nespraví, komora ho nezaradí do zoznamu prijímateľov na obdobie jedného roka nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k nesplneniu povinnosti,
3. Získané peňažné prostriedky musí prijímateľ použiť do konca roka nasledujúcom po roku, kedy bol podiel zaplatenej dane získaný. Inak ich musí vrátiť miestne

príslušnému správcovi dane podľa sídla prijímateľa do 90 dní odo dňa, kedy vznikla povinnosť ich vrátiť.

### **Obchodný vestník**

Obchodný vestník predstavuje informačný systém verejnej správy prístupný na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR. Za jeho pomoci, resp. prostredníctvom neho PO a FO zverejňujú údaje o sebe a svojej činnosti. Je to periodická publikácia a zverejňujú sa tu údaje dané zákonom, ako napr. aj výška a využitie prijatých asigovaných prostriedkov. Poskytujú sa tu informácie aj ohľadom konkurzného konania, speňažovania majetku dražbou či informácie o vstupe spoločnosti do likvidácie a pod.<sup>12</sup>

Existuje len v elektronickej forme a vydáva sa každý pracovný deň, pričom každé vydanie sa uvádza poradovým číslom a dňom vydania. Okrem týchto údajov sa v obchodnom vestníku elektronicke zverejňuje aj súvaha, výkaz ziskov a strát, ako aj účtovná závierka overená audítorom. Podmienky, spôsob a podobu zverejňovania týchto údajov v Obchodnom vestníku upravuje zákon č. 200/2011 Z. z. Zákon o Obchodnom vestníku a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

## **1.4 Zdaňovanie neziskových organizácií na Slovensku**

Všetky MNO sú PO a ich zdaňovanie sa riadi ZDP. Ak ide o daňovníka nezriadeného na podnikanie a zapísaného do registra PO, podnikateľov a orgánov verejnej moci, správca dane je povinný zaregistrovať ich a prideliť im identifikačné číslo pre účely DPH a číslo účtu vedeného pre konkrétny daňový subjekt (ak mu predtým už nebolo pridelené) do 30 dní odo dňa zápisu do tohto registra. Ak tak nie je registrovaný, ale vznikla mu povinnosť zrážať daň, preddavky alebo daň vyberať, má povinnosť požiadať správcu dane o registráciu ako platiteľ dane najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení mesiaca, v ktorom mu vznikla povinnosť daň alebo preddavky zrážať či daň vyberať.<sup>13</sup>

Podľa ZDP sú daňovníkmi aj tí, ktorí nie sú založení alebo zriadení na podnikanie. Ide o prípady, kedy dosahujú príjmy z činností, ktorými dosahujú zisk alebo ktorými sa dá

---

<sup>12</sup> Zákon č. 200/2011 Z. z. zákon o Obchodnom vestníku a o zmene a doplnení niektorých zákonov

<sup>13</sup> FINANČNÁ SPRÁVA. Iné neziskové organizácie. [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.financna-sprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-prijmov/pravnicke-osoby/ine-neziskove-organizacie>

zisk dosiahnuť (patria sem príjmy z predaja hmotného majetku, z prenájmu nehnuteľnosti, z reklám alebo z členských príspevkov). Daňovníkmi teda podľa § 12 odseku 3 ZDP sú aj:

- a) občianske združenia, nadácie, neinvestičné fondy a neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby,
- b) záujmové združenia PO, profesijné komory, politické strany a politické hnutia, štátom uznané cirkvi a náboženské spoločnosti, rozpočtové a príspevkové organizácie, štátne fondy, vysoké školy, Sociálna poisťovňa a iné.

Zákon ďalej delí príjmy neziskovej organizácie na dve skupiny:

1. tie, ktoré nie sú predmetom dane a
2. tie, ktoré sú predmetom dane (tzn. že vzniká povinnosť platiť daň).

Zdaniteľným príjmom neziskových organizácií je peňažný alebo nepeňažný príjem, ktorý je *predmetom dane a nie je oslobodený od dane*. Príjem, ktorý je predmetom dane a zároveň je aj oslobodený od dane, sa odpočíta od základu dane a považuje sa za odpočítateľnú položku. Podľa § 13 ZDP môžu byť u daňovníkov nezriadených na podnikanie od dane oslobodené len niektoré príjmy, medzi ktoré patria napr. aj:

- príjmy plynúce z činnosti, na ktorej účel tieto daňovníci boli založení alebo ktorá je ich základnou činnosťou okrem príjmov z predaja majetku, príjmov z nájomného, príjmov z reklám, príjmov z členských príspevkov (ak nie sú oslobodené podľa ZDP), príjmov na základe zmluvy o sponzorstve v športe a príjmov, z ktorých sa daň vyberá zrážkou (§ 13 ods. 1 písm. a) ZDP),
- príjmy z reklám určených na charitatívne účely: u daňovníkov podľa § 12 odseku 3 písmena a) ZDP najviac do výšky 20 tisíc EUR za príslušné zdaňovacie obdobie. Tieto príjmy však musí daňovník použiť výlučne na účely, ako sú ochrana zdravia, podpora a rozvoj športu, poskytovanie sociálnej pomoci, podpora vzdelávania, veda a výskum či organizovanie dobrovoľníckej činnosti. Ak ich nevyužijú na tento účel, sú povinní ich najneskôr v zdaňovacom období, kedy mu uplynula lehota, zahrnúť do základu dane (§ 13 ods. 1 písm. g) ZDP),
- výnosy z kostolných zbierok, cirkevných úkonov a príspevky plynúce registrovaným cirkvám a náboženským spoločnostiam (§ 13 ods. 2 písm. a) ZDP),
- členské príspevky podľa stanov, zriaďovacích listín alebo zakladateľských listín prijaté záujmovými združeniami, občianskymi združeniami vrátane odborových organizácií, politickými stranami či politickými hnutiami (§ 13 ods. 2 písm. b) ZDP).

Neziskovým organizáciám ZDP neprikazuje podávať daňové priznanie. V § 41 ods. 1 ZDP sú vymenovaní daňovníci, ktorí nie sú povinní podávať daňové priznanie k dani z príjmov PO. Okrem daňovníkov, ktorí nie sú zriadení na podnikanie ide aj o NBS či rozpočtové a príspevkové organizácie. Jedinou podmienkou je, že majú iba príjmy, ktoré nie sú predmetom dane alebo sa z nich vyberá daň zrážkou. V opačnom prípade sú aj takéto PO povinné podať daňové priznanie do troch kalendárnych mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia, príp. do šiestich, ak oznámili správcovi dane predĺženie lehoty na jeho podanie.

## 1.5 Neziskové organizácie a asignácia dane v Maďarsku

Charakter a podstata neziskových organizácií v Maďarsku má veľa spoločných črt s tými slovenským. Existuje niekoľko právnych foriem neziskových organizácií, ktorých činnosť sa v ničom neodlišuje ani od činností organizácií iných európskych krajín. Medzi hlavné formy neziskových organizácií v Maďarsku zaradujeme:

- a) združenia,
- b) nadácie,
- c) verejné orgány,
- d) verejné nadácie.

Zakladajú sa za účelom dosiahnutia cieľa, ktorý uvádzajú v zriaďovacej listine. Takisto ako na Slovensku, ani v Maďarsku nesmú byť založené za účelom ekonomicko-podnikateľskej činnosti s cieľom dosiahnutia zisku. Všetky typy nadácií a združení majú povinnosť registrácie na Registračnom súde, ktorej výsledkom je osvedčenie verejnoprospešnosti. Na získanie takéhoto statusu musí byť registrovaná v Maďarsku, vykonávať charitatívnu činnosť, mať primerané zdroje a dostatočnú podporu (najmä sociálnu). Ich zdaňovanie podlieha dani z príjmov PO, ktoré je upravované zákonom LXXXI o dani z príjmov PO a dani z dividend z roku 1996, tzv. **Zákon TAO** (1996. évi LXXXI törvény a társasági adóról és az osztalékadóról). Zdaňovanie spravuje Národný daňový a colný úrad (skratka NAV, ktorá vychádza z maďarského názvu *Nemzeti Adó-és Vámhivatal*).

Majú špecifické daňové povinnosti, avšak aj mnoho zvýhodnení. Daňové priznanie k dani z príjmov PO nemusia podávať vtedy, ak v konkrétnom zdaňovacom období

nedosiahli príjmy z podnikateľskej činnosti.<sup>14</sup> Medzi zvýhodnenia patrí aj poskytnutie tzv. verejnej dávky s verejnoprospešným účelom – tie sú od dane oslobodené. Ide napr. o dávky na štúdium, výskum a vývoj, na sociálnu pomoc sociálne slabším či dávky účastníkom rekreačného športu. Závazky verejnej nadácie voči FO v nepenažnej forme sú tiež oslobodené od dane.<sup>15</sup>

### 1.5.1 Asignácia dane v Maďarsku

Maďarsko je považované za prvú krajinu, ktorá zaviedla asignáciu dane do používania. Pôvodne šlo o tzv. „1 % ustanovenie“, kedy sa daňovníci (vtedy len FO) mohli rozhodnúť a sami poskytnúť 1 % zo svojej zaplatenej dane z príjmu ľubovoľnej neziskovej organizácii. Nezaradovali sa sem ale cirkvi a náboženské organizácie, ktoré neboli s touto situáciou vôbec spokojné. Miernym tlakom na vládu však nakoniec docielili to, čo chceli. Maďarská vláda v roku 1998 zaviedla aj tzv. „druhé 1 %“, kedy sa daňovníci mohli rozhodnúť aj pre asignáciu smerom k cirkvi. To znamená, že spolu mohli darovať 2 %, a to 1 % neziskovej organizácii a ďalšie 1 % cirkvi alebo náboženskej organizácii. Cirkvi a neziskové organizácie si tak navzájom nekonkurovali. Tento systém sa nazýva **mechanizmus 1 + 1 %**.<sup>16</sup>

Daňovníci vyplňajú asignačný dotazník, v ktorom zverejnia svoje údaje a tiež názov organizácie/cirkvi, ktorej chcú poukázať podiel zaplatenej dane. Organizácie, ktoré sú získať peňažné prostriedky touto cestou, musia byť aspoň 2 roky registrované a nebyť závislé na politických stranách.<sup>17</sup> Tento asignačný dotazník je dostupný spolu s daňovým priznaním na stránke daňového a finančného riaditeľstva NAV (z maď. Nemzeti Adó- és Vámhivatal). Môžu ho podať spolu s daňovým priznaním, na vyhlásení alebo cez zamestnávateľa v zalepenej obálke.

---

<sup>14</sup> ADOZÓNA. Nonprofit szervezetek adózásának alapvető szabályai – társasági adó [online]. 2023. Dostupné na: [https://adozona.hu/tarsasagi\\_ado\\_innovacios\\_jarulek/Nonprofit\\_servezetek\\_adozasanak\\_alap\\_veto\\_s\\_MRQTZB](https://adozona.hu/tarsasagi_ado_innovacios_jarulek/Nonprofit_servezetek_adozasanak_alap_veto_s_MRQTZB)

<sup>15</sup> NAV.GOV.HU. A nonprofit szervezetek adózása 2022 [online]. 2023. Dostupné na: [https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeligiranytu/nezzen-utana/inf\\_fuz/2022/13.-informacios-fuzet---nonprofit-szervezetek-adozasa](https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeligiranytu/nezzen-utana/inf_fuz/2022/13.-informacios-fuzet---nonprofit-szervezetek-adozasa)

<sup>16</sup> SEDLÁČKOVÁ, Katarína. *Daňová asignace: bakalárska práca*. Školiteľ: Ivana Pařízková. Brno: Masarykova univerzita, 2017. s. 6-7.

<sup>17</sup> POSLANECKÁ SNEMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY: PARLAMENTNÍ INSTITUT: Daňová asignace jako nástroj na financování neziskového sektoru [online]. 2022. Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=81923>

Lehota na podanie vyhlásenia k 1+1% je pre rok 2023 21. máj. V prípade, že sa daňovníci rozhodnú odovzdať ho zamestnávateľovi, lehota je 10. máj.<sup>18</sup>

## 1.6 Asignácia dane v ostatných krajinách Európskej únie

V rámci krajín Vyšehradskej štvorky nepozorujeme veľké rozdiely v jednotlivých formách neziskových organizácií. Veľkú časť tvoria prevažne nadácie, náboženské spolky či združenia. V modernej ekonomike tvoria nezastupiteľnú úlohu a uspokojujú záujmy občanov po celom svete.

Vo vzťahu k neziskovými organizáciami sa veľakrát skloňuje pojem asignácia dane. Tá bola zavedená zatiaľ len v niektorých krajinách Európy. Česko je jediná krajina z krajín V4, ktorá doposiaľ nemá tento nástroj zavedený. Aj napriek niekoľkým pokusom zo strany parlamentu sa návrhy nepodarilo dotiahnuť do úspešného konca a boli zamietnuté.

Medzi štáty, ktoré doposiaľ zaviedli daňovú asignáciu do svojho daňového systému patria: **Maďarsko, Slovensko, Poľsko, Taliansko, Španielsko, Slovinsko, Litva, Rumunsko** a určitým spôsobom aj **Estónsko**. Vo všetkých krajinách okrem SR môžu byť poskytovatelia iba FO. V ďalšej časti si v stručnosti priblížime každú z týchto krajín.<sup>19</sup>

### Poľsko

Poľský asignačný mechanizmus pracuje podobne, ako ten slovenský. Príjmom môžu byť iba verejnoprospešné organizácie, ktoré musia podrobne predkladať prehľad o použití získaných prostriedkov. FO môžu asignovať 1 % z dane z príjmov.

### Španielsko

Španielsko spolu s Talianskom a Maďarskom patrí k prvým krajinám, ktoré sa podieľali na vzniku daňovej asignácie. Daňovníci na začiatku mohli poukázať 0,7 % katolíckej cirkvi. Neskôr sa zaviedlo ďalších 0,7 % organizáciám vykonávajúcim verejnoprospešné činnosti. Spolu teda v súčasnosti môžu dobrovoľne asignovať 1,4 %.

---

<sup>18</sup> NAV.GOV. 1+1%-os rendelkezés 2024-ben [online]. 03.01.2022. Dostupné na: [https://nav.gov.hu/ado/szja1\\_1/11-os-rendelkezes-2024-ben](https://nav.gov.hu/ado/szja1_1/11-os-rendelkezes-2024-ben)

<sup>19</sup> POSLANECKÁ SNEMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY: PARLAMENTNÍ INSTITUT: Daňová asignace jako nástroj na financování neziskového sektoru [online]. 2022. Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=81923>

## **Taliansko**

Systém asignácie v Taliansku pracuje automaticky. Daňovník má možnosť rozhodnúť sa, ktorej cirkvi chce poukázať 0,8 % podiel zaplatenej dane, inak sa toto percento rozdelí medzi talianske cirkvi automaticky. Postupne sa k tomu pridala možnosť asigovať 0,5 % neziskovej organizácií (v Taliansku označenie ako *mechanizmus 5/100*) a 0,2 % politickej strane a ďalších 0,2 % kultúrnej organizácií (*mechanizmus 2/100*).

## **Slovinsko**

Pôvodných 0,5 % bolo vplyvom pandémie Covid-19 navýšených na 1 % s cieľom zmierniť následky druhej vlny pandémie v roku 2020. Daňovník môže poukázať podiel zaplatenej dane aj viacerým prijímateľom, avšak súčet týchto čiastkových percent nemôže presiahnuť 1 %.

## **Litva**

Asignácia dane sa v krajine zaviedla hneď po vstupe do EÚ v roku 2004, kedy tužské organizácie získali mnoho zahraničných darcov. Inšpirovali sa maďarským systémom a umožnili poukázať 2 % z dane príjmu FO aj viacerým prijímateľom. Od 2012 umožnili venovať aj ďalšie 1 % politickej strane. Celý mechanizmus prebieha prostredníctvom asignačného formuláru. Rozdielom oproti SR je, že v Litve neziskové organizácie nie sú povinné preukázať použitie získaných finančných prostriedkov a môžu použiť na hocijaký účel.

## **Rumunsko**

Pôvodne bolo v Rumunsku možné poukázať len 1 %, neskôr sa však zvýšilo na 2 % z dane z príjmov FO. V súčasnosti od roku 2021 môžu preukázať až 3,5 % neziskovým organizáciám alebo cirkvám akreditovaným ako poskytovatelia sociálnych služieb.

## **Estónsko**

Estónsko sa odlišuje od ostatných krajín tým, že daňovník môže poukázať podiel zaplatenej dane len ak má preplatok na dani. Od roku 2020 platí, že ak daňovník podá daňové priznanie elektronicky a vznikne mu preplatok, môže ho celý alebo len jeho časť previezť na účet organizáciám neziskového sektora. Existuje na to kolónka v daňovom priznaní, kde daňovník vyznačí, že chce darovať preplatok a vyberie príslušnú organizáciu.

## 2. Cieľ práce

V diplomovej práci sa venujeme peňažným zdrojom financovania neziskových organizácií. Hlavným cieľom diplomovej práce je *identifikovať hlavné zdroje na financovanie neziskového sektora vo vybraných krajinách EÚ so zameraním na organizácie neziskového sektora v SR*. Na to, aby sme naplnili hlavný cieľ, sme si určili parciálne ciele, ktoré nám pomohli k jemu dosiahnutiu.

Prvým parciálnym cieľom bolo identifikovať teoretické aspekty neziskového sektora. Vymedzenie základných pojmov a legislatívy nám zaručili následné pochopenie rozličných článkov a publikácií na túto tému. Rovnako tak sme vymedzili aj neziskový sektor a viac priblížili asignačný mechanizmus v Maďarsku. Túto krajinu sme si vybrali z toho dôvodu, že sa považuje za prvú krajinu na svete, ktorá zaviedla asignáciu dane.

Druhým parciálnym cieľom bolo načrtnúť proces asignácie, ako aj podmienky fungovania asignačného mechanizmu doma či v zahraničí. Tento cieľ sme dosiahli identifikáciou jednotlivých asignačných mechanizmov v deviatich krajinách Európy, v ktorých je tento mechanizmus zavedený. Zistili sme, že fungovanie mechanizmu je v krajinách podobné, s menšími rozdielmi vo výške možného poukázaného podielu. Hlbšie sme identifikovali asignáciu dane v Maďarsku a priblížili sme aj jej históriu. Zdôraznili sme aj to, že SR je jediná krajina, v ktorej majú nielen FO, ale aj PO možnosť darovať peňažné prostriedky formou asignácie dane.

Týmto cieľom sme premostili aj k ďalšiemu, ktorým bolo objasniť formy financovania neziskových organizácií v SR. Identifikovali sme rôzne druhy zdrojov, či už vlastné alebo cudzie. Zamerali sme sa najmä na zdroje plynúce z podielov zaplatenej dane. Objasnili sme pojmy ako poskytovateľ a prijímateľ podielu zaplatenej dane. Týmto prvým trom cieľom sme sa venovali v kapitolách 1.1 až 1.3.

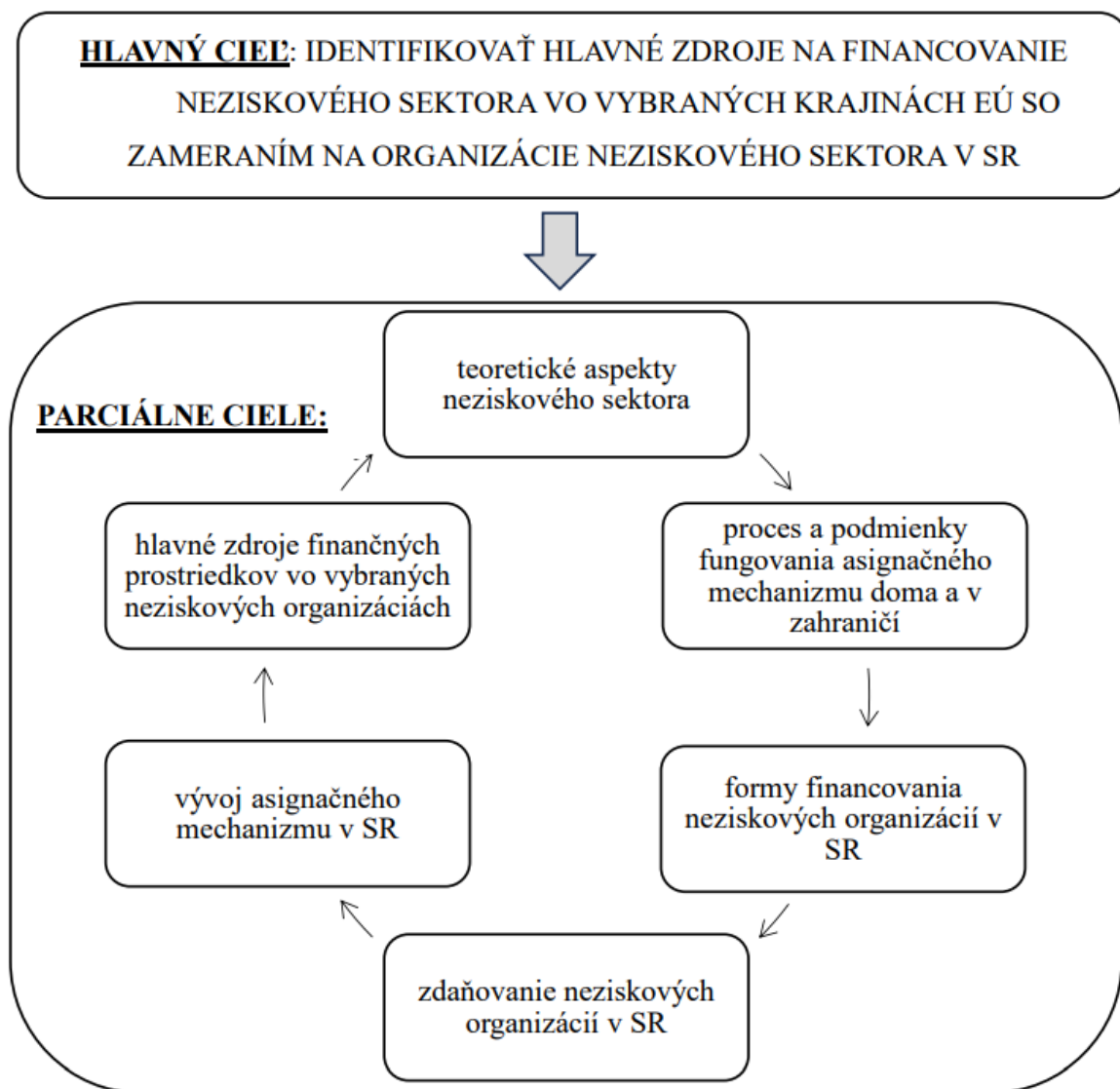
V kapitole 1.4 bolo za cieľ načrtnúť zdaňovanie neziskových organizácií v SR. Identifikovali sme rôzne daňové výhody, pozreli sa aj na príjmy neziskových organizácií z pohľadu zdaniteľnosti a predmetu dane z príjmov.

Ďalším cieľom v analytickej časti (kapitola 4) bolo načrtnúť vývoj asignačných prostriedkov v SR v rokoch 2004 – 2022. To nám slúžilo na zistenie, že asignácia dane v SR časom naberá na popularite a celková výška poukázaných prostriedkov sa rok od roku zvyšuje. Rovnako tak sme načrtli aj efektívnosť asignačného mechanizmu v SR v rokoch

2004 – 2018. Pred samotnou analýzou sme si stanovili výskumnú otázku, ktorou bolo, či *asignačný mechanizmus zohráva významnú rolu v oblasti financovania MNO v SR*.

Posledným parciálnym cieľom bolo ponúknuť pohľad a identifikovať hlavné zdroje finančných prostriedkov na troch vybraných neziskových organizáciách pôsobiach v SR. V úvode plnenia tohto cieľa sme identifikovali aj regionálne rozdelenie neziskových organizácií v SR, čoho výsledkom bolo zistenie, že najviac MNO je registrovaných v bratislavskom kraji vzhľadom aj na ekonomickú činnosť v tomto vyspelom regióne. Priblížili sme financovanie Nadácie Pontis, o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors a n. o. Deťom s rakovinou. Ciele záverečnej práce sumarizuje obrázok č. 1:

*Obrázok 1: Strom cieľov diplomovej práce*



*Zdroj: vlastné spracovanie*

### 3. Metodika práce a metódy skúmania

Predmetom skúmania našej diplomovej práce bolo načrtnúť financovanie vybraných neziskových organizácií tretieho sektora pôsobiacich v SR. Pri vypracovávaní teoretickej a následne aj analytickej časti sme použili niekoľko výskumných metód a postupov.

V úplnom počiatku sme si stanovili ciele, ktoré sme zobrazili v kapitole 2. Pri skúmaní danej problematiky v prvej kapitole sme zhromaždili dostupnú literatúru a internetové zdroje. Na to sme využili *literárny rešerš* a následne *metódu selekcie*, za pomoci ktorej sme si podľa našich potrieb vybrali pre nás relevantnú literatúru. Po preskúmaní daných zdrojov sme *metódou abstrakcie* odčlenili základné a pre prácu podstatné informácie od tých menej kľúčových. Tento proces nám pomohol porozumieť problematike a údajom dostupných v našich zdrojoch.

*Metódou syntézy* sme v ďalších kapitolách vytvorili komplexnejší pohľad na skúmanú problematiku neziskového sektora. V spojení s tým sme vyzdvihli aj asignáciu dane, pričom sme zanalyzovali aj históriu a trend vývoja asignovaných prostriedkov občanmi a podnikateľmi v SR.

Vzhľadom na stanovený názov a ciele práce, ktoré sme si vymedzili, sme si položili **výskumnú otázku**, ktorá znie: *Má asignačný mechanizmus význam ako jedna z foriem podpory neziskového sektora? Má význam jeho zavedenie, resp. je nutné na ňom niečo meniť?*

Následne sme sa v analytickej časti vybranými metódami dopracovali k odpovedi na túto výskumnú otázku. V úvode tejto kapitoly sme na základe subjektívneho posúdenia vybrali tri konkrétne organizácie neziskového sektora pôsobiace v SR. Potom sme použili najmä *metódy analýzy a komparácie*. Pri vybraných neziskových organizáciách analýza vyzerala nasledovne:

V úvode sme priblížili neziskovú organizáciu a jej pôsobenie v rámci SR. V ďalšej časti sme sa už pozreli na samotné zdroje financovania, a to cez výnosy jednotlivých organizácií. V tejto chvíli sme použili znova *metódu abstrakcie* a po preštudovaní výročných správ a účtovných závierok sme vytvorili analytické tabuľky. Pozreli sme sa na posledných päť rokov fungovania a medziročne túto výšku výnosov *metódou komparácie* porovnali. Na zjednodušenie sme použili aj *grafické znázornenie*, kde sme vyzdvihli najmä príjmy plynúce od FO a PO.

Výsledkom analýzy bolo zistenie, ktorý zdroj financovania je pre vybranú organizáciu kľúčový, čo sme zistili použitím *metódy indukcie*. V prípade podielu zaplatenej dane sme sa pozreli na konkrétnu výšku prijatých prostriedkov, ako aj na účel ich použitia. V rámci dosiahnutia parciálnych cieľov bolo potrebné preskúmať aj súvahy organizácií. Tu sme analyzovali rok 2022 s pohľadom na medziročné zmeny v percentách. Na základe získaných údajov sme vypočítali celkovú zadlženosť organizácií a medzi nimi ju porovnali. Následne metódou dedukcie sme získali závery a zistenia, ktoré sú spomenuté v časti Záver a diskusia.

## 4. Výsledky práce

V nasledujúcej časti práce sa podrobne venujeme aktuálnemu postaveniu neziskových organizácií na Slovensku a v Maďarsku a vysvetľujeme ich úlohu v spoločnosti. Táto kapitola obsahuje údaje a analýzy, ktoré nám pomôžu lepšie pochopiť asignačný mechanizmus a proces financovania neziskových organizácií. V druhej časti sa zameriavame na tri vybrané neziskové organizácie pôsobiace v SR, pri ktorých systematicky analyzujeme spôsob ich financovania. Táto analýza nám umožní pozrieť sa na rôzne druhy financovania, ktoré neziskové organizácie na Slovensku zväčša využívajú.

### 4.1 Neziskové organizácie na Slovensku

Na území SR pôsobí rozsiahly sektor neziskových organizácií, čomu nasvedčuje aj mnoho iniciatív či nimi organizovaných projektov. Existuje široká škála oblastí, ktorým sa MNO venujú. Z ich rôznorodých programov vyplýva, že dobrovoľníci (občania či podniky) majú možnosť slobodne sa rozhodnúť, ktorú organizáciu podporiť. Rovnako tak majú možnosť individuálne sa angažovať v oblastiach, ktoré ich zaujímajú.

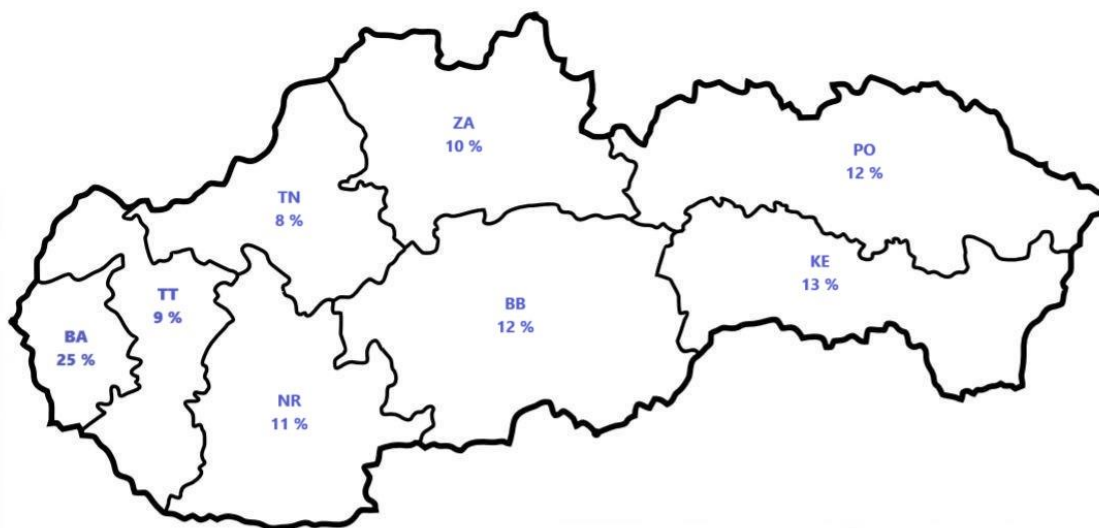
#### 4.1.1 Regionálne rozloženie neziskových organizácií

V SR sa v posledných rokoch zvýšil počet neziskových organizácií. Čo sa týka **regionálneho a krajského rozloženia** neziskových organizácií v rámci SR, najväčší počet neziskových organizácií je sústredených v bratislavskom kraji. Bratislava patrí k najrozvinutejším mestám v rámci SR, sídli tu mnoho ekonomických subjektov aj tretieho sektora. Organizácie so sídlom v bratislavskom kraji však majú veľmi často aj celoslovenské pôsobenie a majú tak podporu občanov celého Slovenska. Ako môžeme vidieť neskôr v práci, medzi neziskové organizácie, kam najviac plynú príspevky z podielov zaplatených daní PO a FO, sú so sídlom v bratislavskom kraji, konkrétne v Bratislave. Košický, banskobystrický a prešovský kraj majú približne o polovicu menej počtu neziskových organizácií ako je registrovaných v bratislavskom kraji. V číslach to znamená nasledovné (údaje z augusta 2023 z databázy Finstat.sk):

- V *bratislavskom kraji* je registrovaných 20 158 MNO (takmer 25 %),
- V *košickom kraji* je registrovaných 10 580 MNO (13 %),
- V *banskobystrickom kraji* je registrovaných 9 768 MNO (12 %).

Tieto tri kraje, zároveň patriace medzi ekonomicky najrozvinutejšie regióny Slovenska a dohromady predstavujú až polovicu celkového počtu MNO v krajine. Zvyšných päť okresov má do deväť tisíc organizácií, pričom najnižší počet organizácií je lokalizovaný v trenčianskom kraji. Na nasledujúcej mape je znázornené percentuálne zastúpenie MNO vo všetkých ôsmich krajoch SR (obrázok č. 1).

*Obrázok 2: Zastúpenie neziskových organizácií v jednotlivých krajoch SR v roku 2023*



*Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z [www.finstat.sk](http://www.finstat.sk)*

Napriek existencii veľkého množstva neziskových organizácií sa stále stretávame s tým, že približne 5 % z nich (čo predstavuje štyri tisíc organizácií) získava z daňovej asignácie menej ako 70 EUR. Táto suma je rovnaká ako poplatok, ktorý musia zaplatiť, aby sa mohli zapísať do systému, ktorý im umožňuje získať registráciu na prijímanie príspevkov z asignácie dane. V konečnom dôsledku to znamená, že tieto organizácie prakticky dostávajú minimálnu finančnú podporu. Keďže tieto organizácie môžu čeliť rôznym výzvam pri získavaní finančných prostriedkov na svoju činnosť, môže to ovplyvniť ich schopnosť dosahovať svoje ciele a prispievať tak k verejnému blahu.

Na druhej strane, ak organizácie dostávajú iba sumu, ktorá je približná výške poplatku, ktorý musia uhradiť, môže to u nich vyvolať záťaž, ktorá ich v konečnom dôsledku demotivuje k využívaniu asignačného mechanizmu. V ich prípade to vyvoláva situáciu, kedy je potrebné preskúmať a nájsť aj iné spôsoby, akými môžu byť podporované tak, aby sa zabezpečila adekvátna finančná podpora a dosiahol sa motivujúci a posilňujúci systém.

#### 4.1.2 Oblasti neziskového sektora

Subjekty v SR majú na výber organizácie naprieč viacerých **oblastí**, pričom niektoré pre ne majú väčší zmysel než iné. Vyzdvihuje sa najmä angažovanosť v sektoroch, ako sú *vzdelávanie a výchova*, kde sa prispieva k lepšiemu vzdelávaciemu procesu a rozvoju kompetencií mladých ľudí. *Zdravotníctvo a podpora zdravia občanov* je tiež ďalšou významnou oblasťou, v ktorej sú motivovaní veľakrát pomáhať, napr. prostredníctvom verejných zbierok. Asignačným mechanizmom sa takisto podporuje aj *tvorivosť a kultúrna rozmanitosť*. Taktiež je v oblúbe *podpora športu*, čím sa podporuje *zdravý životný štýl a športová aktivita občanov*. V posledných rokoch sa však do popredia dostáva aj *ochrana životného prostredia* a stáva sa tak rovnako dôležitou témou ako skoršie spomenuté. Vďaka zmene správania ľudí vznikajú rôzne iniciatívy, ktoré prispievajú k udržateľnejšiemu a zdravšiemu prostrediu.

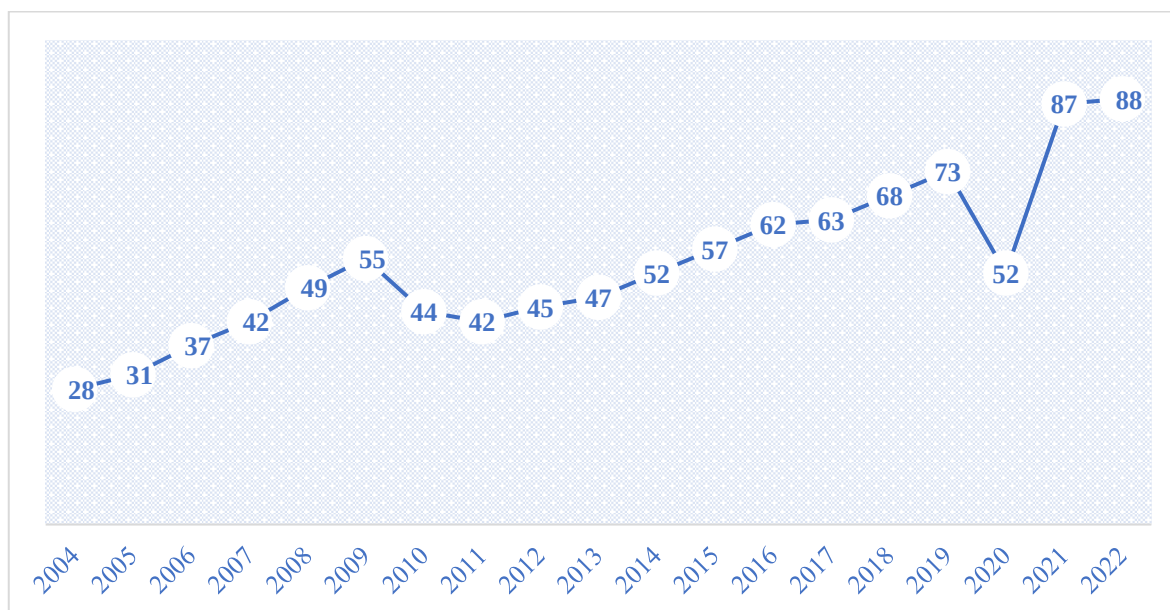
Na druhej strane stále existujú oblasti, ktoré nemajú až takú veľkú podporu od ekonomických subjektov. Patrí sem podpora organizovania *dobrovoľníckych podujatí*, čo sa môže javiť ako menej dôležité pre spoločnosť, no je to významné pre sociálnu súdržnosť. *Humanitárna pomoc*, ktorá napomáha v núdzových situáciách a krízach, je tiež menej podporovaná, i keď vzhľadom na krízy v posledných rokoch sa začala viac dostávať do popredia. *Transparentnosť* je v modernom svete tiež veľmi dôležitá, aj keď projekty v tejto oblasti sú stále málo podporované. Celkovo je dôležité poznamenať, že priorita a rozsah podpory v rámci jednotlivých oblastí môžu závisieť od rôznych faktorov, ako sú aktuálne potreby, resp. aktuálna situácia v spoločnosti či samotné subjektívne rozhodnutia PO a FO.

Na základe analýzy prvých 10 tisíc MNO v rebríčku dostupnom na stránke Finstat.sk vytvoreného podľa výšky prijatej asignácie dane za rok 2022 sme identifikovali dominujúce odvetvia, v ktorých MNO operujú. Zistili sme, že najviac ich pôsobí v odvetví *služby*, čo v sebe zahŕňa viacero oblastí. Nemajú presne definovanú oblasť, ktorej by sa venovali, ale zaoberajú sa viacerými oblasťami. Ide o približne tri pätiny sledovanej vzorky. Tento početný segment predstavuje význam tejto oblasti v kontexte neziskových organizácií. Ďalšou početnou skupinou je *cestovný ruch a gastro sektor*, v ktorej pôsobí niečo menej ako 3 tisíc MNO. Prvú trojicu oblastí uzatvára priamo *zdravotníctvo*, v ktorom pôsobí do tisíc MNO. Väčšina neziskových organizácií, ktoré sa zaoberajú aj zdravotníctvom /zdravím občanov sa zaraďujú do oblasti *služby*.

## 4.2 Asignované prostriedky na Slovensku

V súčasnej dobe pociťujeme významný vzostup trendu darovať podiel zaplatenej dane od občanov a firiem pôsobiacich v SR. Tento trend naznačuje vyššiu dôveru asignačnému mechanizmu. Asignácia dane sa tak pomaly ale isto stáva neoddeliteľnou súčasťou spoločenského povedomia a hodnôt Slovákov. Graf č. 2 nám ilustruje zaujímavý vývoj asignovaných prostriedkov PO a FO v rokoch 2004 až 2022.

*Graf 2: Celková výška asignovaných prostriedkov v rokoch 2004 - 2022 (v mil. EUR)*



*Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z MF SR a Finančnej správy SR*

Objem finančných prostriedkov asignovaných za rok 2004 je vzhľadom na prvý rok zavedenia asignácie v tuzemsku nízky. Avšak nižší bol aj počet prijímateľov, kedy ich podľa Finančnej správy SR bolo menej ako 4 tisíc. V ďalších rokoch už zaznamenávame nárast počtu asignovaných prostriedkov, pričom postupne rástol už aj počet prijímateľov. O organizáciách tretieho sektora sa začalo viac rozprávať a naberali na úspešnosti. Verejnosť sa začala viac zaujímať o veci verejné a podporovať tretí sektor či už materiálne alebo finančne. Jednotlivcom a firmám bolo za ich dobročinnosť umožnené darovať aj vyššie percento podielu. Po finančnej kríze v rokoch 2008/9, ktorá neobišla ani našu krajinu, sa objem mierne znížil, ale následne až do roku 2019 vidíme postupný nárast, ktorý sa dostal až na predkrízových 73 mil. EUR.

Pandémia Covid-19 sa však poznačila aj na príjmoch neziskových organizácií. Mnoho firiem vzhľadom na prísne opatrenia zo strany štátu nedosahovali predpokladané

príjmy alebo sa dostali do straty. Ďalším obmedzením zo strany štátu počas pandémie bolo, že ak do 31. marca 2020 PO/FO nepodala daňové priznanie, resp. nepožiadala o odloženie lehoty, nemohla poukázať 1 alebo 2 % z dane sebe vybranej neziskovej organizácii.<sup>20</sup> Neskôr však vidíme oživenie, a to veľmi pozitívne, keďže už dva roky po sebe sa celková suma pohybuje na úrovni 87-88 mil. EUR. Veľmi prekvapivým zistením bolo, že výška týchto prostriedkov sa v roku 2023 vyšplhala až na necelých 101 mil. EUR, čo je doposiaľ najvyššia ročná suma darovaná neziskovému sektoru. Neziskový sektor tak začal byť viac podporovaný nielen zo strany firiem a domácností, ale aj zo strany štátu formou legislatívnych zmien a úprav a rôznymi daňovými úľavami pre darcov. Napríklad sa zvýšilo percento pri použití podielu zaplatenej dane, ak PO/FO vykonávali dobrovoľnícku činnosť či darovali finančnú čiastku. Zvýhodnilo sa financovanie neziskových organizácií do zahraničia, a to tak, že takéto bezodplatné dodanie sa dodnes považuje za daňovo uznateľný náklad. V posledných rokoch sa takisto uľahčila cesta pre získanie statusu neziskovej organizácie a zlepšilo sa aj regulačné prostredie pre organizácie samotné.

Za ostatnú pandémiu, ktorá zasiahla aj SR, môžeme považovať vojnu na Ukrajine. Jej dôsledkom bol zvýšený príliv ukrajinských utečencov, a práve to odhalilo slovenskú verejnú správu. Veľkému a nárazovému počtu utekajúcich ukrajinských obyvateľov nestíhala verejná správa pomáhať a začala sa javiť ako nezdatná znášať dôsledky veľkej krízy. V tejto chvíli sa tretí sektor v spolupráci s občanmi ukázali ako skvelí aktéri, ktorí v priebehu pár desiatok hodín dokázali zmobilizovať veľké množstvo materiálnej či finančnej pomoci. Neziskový sektor tak v uplynulých rokoch prešiel skúškou, najmä v prípade väčších neziskových organizácií, ktoré sú známe po celom Slovensku, resp. pôsobiace aj na východnom Slovensku. Spájali sa neziskové organizácie s firmami či jednotlivcami a spolu pomohli Ukrajincom utekajúcim pred vojnou prežiť ich ťažké chvíle s menšou ujmovou.

Počas viac než 20 ročnej existencie asignácie dane v SR bolo väčšími firmami vytvorených viacero neziskových organizácií, ktoré koniec koncov prijímali najväčšiu časť asignovaných prostriedkov. Počas posledných piatich rokov sa na prvých priečkach s najvyšším objemom prijatých asignovaných prostriedkov vystriedali *Nadácia Pontis*, *Nadácia EPH*, *Nadácia Slovenskej sporiteľne*, *Nadácia Volkswagen Slovakia*, *Nadácia SPP* či *Asociácia pomoci postihnutým – APPA*. V rámci TOP 10 ide väčšinou o firemné organizácie, ktoré sa ďalej venujú charitatívnym udalostiam, benefičným koncertom, pomoci

---

<sup>20</sup> PONTIS. Ako ovplyvní možnosť poukázať 2 % situácia s koronavírusom [online]. 2020. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/novinky/ako-ovplyvni-moznost-poukazat-2-situacia-s-koronavirusom/>

postihnutým či vzdelávaníu. Nadácia Pontis spravuje viacero ďalších firemných fondov, ktoré sú financované prostredníctvom asignačného mechanizmu, ako napr. *Nadačný fond Slovenských elektrární*, *Nadačný fond Telekom* či *Nadačný fond Lidl*.

Z dane vypočítanej v roku 2023 za rok 2022 bolo celkovo asigovaných skoro 88 mil. EUR. O tieto asigované prostriedky sa uchádzalo 17 tisíc prijímateľov, pričom tento počet sa medziročne znížil. V tomto roku sa po niekoľkých rokoch zmenila aj prvá priečka. Najviac asigovaných prostriedkov v sume približne 2,8 mil. EUR získala *Nadácia U. S. Steel Košice*, druhá *Nadácia Pontis* takmer 2,4 mil. EUR a tretia *Asociácia pomoci postihnutým – APPA* získala 1,6 mil. EUR.

Poradie neziskoviek vytvorené na základe výšky prijatých asigovaných prostriedkov v roku 2022 je nasledovné:

|                                                                 |               |
|-----------------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Nadácia U. S. Steel Košice /Košice/                          | 2 784 390 EUR |
| 2. <b>Nadácia Pontis /Bratislava – Ružinov/</b>                 | 2 372 722 EUR |
| 3. Asociácia pomoci postihnutým – APPA /Bratislava – Rača/      | 1 638 728 EUR |
| 4. Nadácia Slovenskej sporiteľne /Bratislava – Nové Mesto/      | 1 322 596 EUR |
| 5. Nadácia Kia Slovakia /Teplička nad Váhom/                    | 1 264 453 EUR |
| 6. PLAMIENOK n. o. /Bratislava – Petržalka/                     | 1 082 975 EUR |
| 7. Nadácia EPH /Bratislava – Ružinov/                           | 1 082 360 EUR |
| 8. NADÁCIA VOLKSWAGEN SLOVAKIA /Bratislava – Devínska Nová Ves/ | 1 065 504 EUR |
| 9. Nadácia SPP /Bratislava – Ružinov/                           | 1 024 749 EUR |
| 10. Nadácia Tatra banky /Bratislava – Staré Mesto/              | 1 009 544 EUR |
| (32.) <b>ČERVENÝ NOS Clowndoctors /Bratislava – Nové Mesto/</b> | 334 973 EUR   |
| (45.) <b>Deťom s rakovinou n. o. /Bratislava – Nové Mesto/</b>  | 228 757 EUR   |

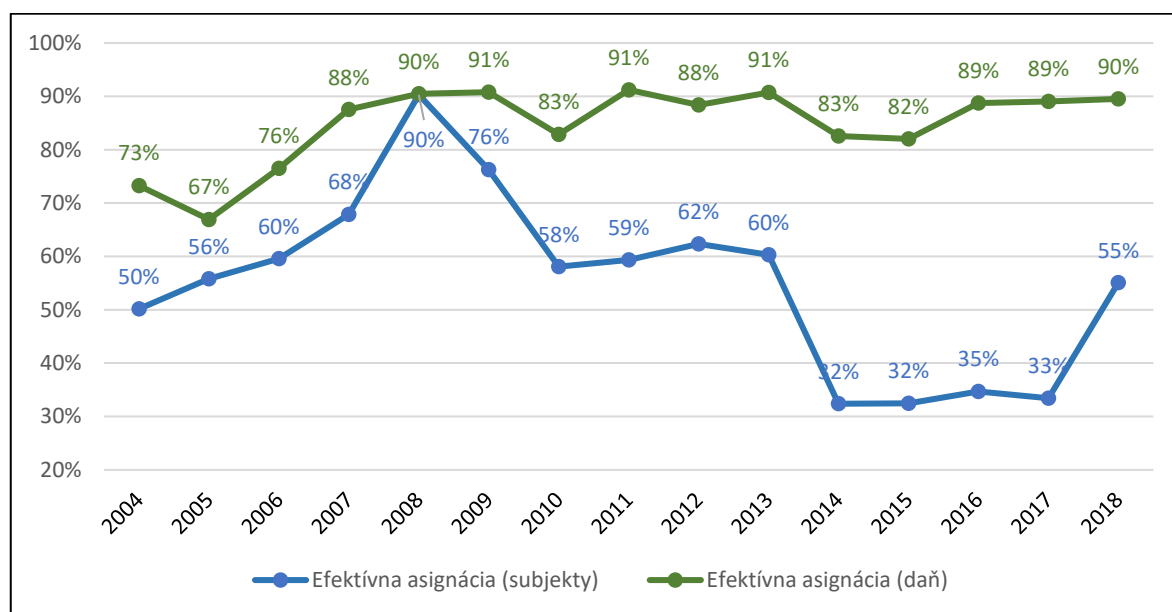
#### 4.2.1 Efektivita asignácie dane na Slovensku

Stále existuje mnoho PO a FO, ktoré aj napriek možnosti darovať podiel zaplatenej dane organizácii tretieho sektora túto možnosť nevyužíva. Pomer asigujúcich subjektov k celkovému počtu subjektov, ktorým je táto príležitosť umožnená, nám vyjadruje **efektivita asignácie dane zo strany subjektov**. Na základe údajov zverejnených na stránke MF SR za roky 2004 až 2018 bol zostavený graf č. 3. Môžeme povedať, že najvyššie hodnoty efektivita

asignácie dane subjektov dosiahla v roku 2008, kedy bola až na úrovni 90 %. Na túto úroveň sa šplhala postupne spolu s povedomím asignácie medzi verejnosťou. Avšak behom šiestich rokov došlo k zníženiu len na úroveň 30 %, čo sa javilo ako žalostne nízke percento. Rok 2018 priniesol mierne zlepšenie výsledkov a predpokladáme, že vzhľadom na trend spoločnosti a výšku celkových asignovaných prostriedkov sa dodnes drží na výške 60-70 %.

**Efektívna asignácia dane zo strany daní** reprezentuje pomer daňovej povinnosti asignujúcich subjektov na celkovej daňovej povinnosti všetkých subjektov, ktoré mohli asig-novať. Táto efektivita je stála, mierne rastúca a v posledných rokoch sa nachádza na úrovni 90 %. Aj napriek možnosti asig-novať väčšiu časť zaplatenej dane pri darovaní finančných prostriedkov, resp. vykonávaní dobrovoľnej činnosti od roku 2012 (pri PO 2 % a FO 3 %), sa tento mierne rastúci trend stále nezmenil a pohybuje sa na konštantnej úrovni až dodnes.

*Graf 3: Efektívna asignácia na Slovensku v rokoch 2004 - 2018*



Zdroj: MINISTERSTVO FINANCIÍ. *Asignácia dane* [online]. 2019. Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/ekonomicke-statistiky/asignacia-dane/>

Dosiahnutie efektívnejšej asignácie však znamená aj dosiahnutie vyššej spolupráce vlády, občanov, podnikov a neziskových organizácií. Motivovanie ľudí, aby viac asig-novali, by dopomohlo k vyššiemu percentu efektivity asignácie subjektov.

### 4.3 Asignované prostriedky v Maďarsku

V tejto časti sa pozrieme na podporu neziskových organizácií v Maďarsku za rok 2023. Vieme, že Maďari im môžu poukázať 1+1 % zo zaplatenej dane. Rok 2023 priniesol veľmi priaznivé výsledky. Pozitívnu správou tohto roku bolo, že sa počet ľudí, ktorí sa rozhodli darovať 1 % v prospech neziskovej organizácie, sa medziročne zvýšil až o 26 %. Spolu tak darovali niečo cez 1,8 mld. HUF, čo je v prepočte 4,5 mil. EUR.

Svoje rozhodnutie mohli vykonať smerom k rôznym kultúrnym, cirkevným, občianskym či účelovým organizáciám. Medzi prvé tri organizácie, ktoré získali najviac prostriedkov z 1 % patria<sup>21</sup>:

- |                                                                      |             |
|----------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1. <b>Országos Mentőszolgálat Alapítvány</b>                         | 856 215 EUR |
| (voľný preklad: Nadácia štátnej(národnej záchrannej služby)          |             |
| 2. <b>Heim Pál Gyermekkorház Fejlesztéséért Alapítvány</b>           | 762 324 EUR |
| (voľný preklad: Nadácia rozvoja detskej nemocnice Heima Pála)        |             |
| 3. <b>Partizán Rendszerkritikus Tartalomelőállításért Alapítvány</b> | 485 881 EUR |
| (voľný preklad: Nadácia pre tvorbu kritického obsahu partizánov)     |             |

Prvé dve spomenuté organizácie sa zaraďujú medzi zdravotnícke zariadenia, ktoré sa venujú ťažko chorým ľuďom a deťom s rakovinou. Tretou spomenutou je nezávislá ľavicová organizácia, ktorá produkuje politický videoobsah na sociálnych sieťach. V porovnaní s ostatnými organizáciami na vrchole rebríčka sa táto nadácia odlišuje zameraním, keďže nejde o žiadnu pomoc, ochranu ani podporu, ale ide o tvorbu mediálneho, resp. audiovizuálneho materiálu, čo nie je priama pomoc smerom k sociálnym skupinám.

Spolu tieto tri neziskové organizácie získali takmer 830 mil. HUF, čo je v prepočte približne 2,1 mil. EUR. Súčasne patrili aj k najobľúbenejším organizáciám spoločnosti, o čom svedčí aj počet ľudí, ktorí ich touto cestou podporilo (100 000 ľudí).

Na ďalších priečkach sa okrem organizácií podporujúcich zdravie umiestnili aj nadácie na ochranu zvierat, napríklad Nadácia na podporu psov, Nadácia vtáčia nemocnica a mnoho ďalších. Takisto sa tu vyskytovali aj internacionálne neziskové organizácie pôsobiace na celom svete, ako napr. aj *Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány* (voľný preklad: Nadácia klaunov s červeným nosom), ktorá rovnako ako ČERVENÝ NOS Clowndoctors

---

<sup>21</sup> BPDIGITAL. Ezek a legnépszerűbb civil szervezetek Magyarországon. [online]. 2024. Dostupné na: <https://bpdigital.hu/legjobb-civil-szervezetek/>

pôsobiaci na Slovensku, spríjemňuje pobyt a pomáha chorým deťom počas psychicky ťažkých chvíľach v nemocniciach. (Bpdigital.hu – voľný preklad).

Neziskové organizácie v Maďarsku a na Slovensku sa teda zameriavajú na rôzne oblasti, najmä na zdravotníctvo a vzdelávanie. Každá krajina legislatívne vymedzuje pravidlá a regulácie týkajúce sa neziskových organizácií a to ovplyvňuje ich fungovanie a financovanie. V oboch krajinách má politické a sociálne prostredie výrazný vplyv na neziskový sektor, pričom organizácie sa aj aktívne angažujú v otázkach verejného záujmu a ľudských práv.

## 4.4 Nadácia Pontis

### 4.4.1 Pôsobenie Nadácie Pontis

Prvou analyzovanou neziskovou organizáciou je Nadácia Pontis. Jej korene siahajú až do 90-tych rokov, konkrétne do roku 1997, kedy bola nadácia založená ešte pod názvom „*Nadácia pre občiansku spoločnosť*“. Hneď zo začiatku začala organizovať svoj prvý projekt *Via Bona Slovakia*, ktorý je realizovaný a veľmi známi dodnes. Neskôr rozbehli kampan, ktorej cieľom bolo zapojiť čo najväčší okruh občanov, a to najmä prvovoličov, do parlamentných volieb v roku 1998. Možno aj vďaka tomu sa počet prvovoličov v tomto roku zvýšil až o 60 % v porovnaní s poslednými voľbami. Názov zmenili na „*Nadácia Pontis*“ v roku 2001 a o dva roky neskôr založili aj svoje prvé nadačné fondy firiem, čím sa nadácia postupne rozširovala a zväčšovala. Dnes jej patria popredné miesta v rebríčkoch neziskových organizácií a je známa po celom Slovensku.

*Nadácia Pontis* patrí v súčasnosti k jedným z najväčších neziskových organizácií v SR. Sídli v Bratislave, avšak svojím pôsobením má darcov a podporovateľov po celom Slovensku. V nadácii v súčasnosti pôsobí podľa Fístat.sk 10 až 19 zamestnancov, pričom k činnosti prispieva nespočetné množstvo dobrovoľníkov. Sektor, v ktorom pôsobí podľa SK NACE je definovaný ako *školsťvo a vzdelávanie (ostatné vzdelávanie a iné)*, avšak podieľa sa aj na podpore rozvoja občianskej spoločnosti či zodpovedného podnikania. Nadácii bolo IČ DPH pridelené v 2007 a je registrovaná ako platiteľ DPH podľa § 4 – povinná registrácia po dosiahnutí obratu 49 790 EUR za 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacoch – od septembra 2014. Daňové priznanie k DPH sa podáva na mesačnej báze a nadácii už niekoľko rokov vzniká každý mesiac vlastná daňová povinnosť v desiatkach tisícoch EUR. Čo sa týka dani z príjmov PO, nadácia je povinná vzhľadom na príjmy, ktoré sú

predmetom dane, podávať daňové priznanie a v posledných rokoch jej vniká daňová povinnosť zvyčajne do 10 tisíc EUR.

Nadácia od svojho založenia spustila viaceré programy, pričom nemožno opomenúť najmä tieto<sup>22</sup>:

- **Generácia 3.0** je program, do ktorého sa organizácie môžu prihlásiť a po výberovom konaní môžu byť ďalej vybrané a podporené. Počas trojmesačného programu sa komisia (v zložení aj so zástupcom ministerstva školstva) rozhodne, ktorú organizáciu a v akej peňažnej výške podporí. Podpora a rozšírenie týchto organizácií po školách tak zabezpečí kvalitnejšie a inovatívnejšie vzdelávanie žiakov.

- **Program Naše Mesto** spája firmy po celom Slovensku a motivuje ich k firemnému dobrovoľníctvu. V rámci tohto programu zamestnanci zapojených firiem, ako aj individuálni dobrovoľníci, čistia parky a ihriská, natierajú ploty či lavičky, sadia stromy a trávia čas s klientami sociálnych zariadení. Tým prispievajú k oživeniu a zlepšeniu okolia a verejných priestranstiev. V júni 2024 to bude už 18. ročník tohto podujatia.

- **#GivingTuesday**, známy aj ako sviatok štedrosti, sa každoročne organizuje v utorok nasledujúci po Black Friday. Ide o reakciu na ošial' v obchodoch počas veľkých zliav. Počas tohto dňa sa firmy aj občania zapájajú do dobročinných aktivít, motivujú sa k darovaniu a ďalej hovoria o dobrých skutkoch. Nejde však len o materiálnu pomoc, mnohé firmy sa do tohto projektu zapájajú formou rozšírenia informácií o téme alebo oblasti, ktorej sa profesionálne venujú.

#### 4.4.2 *Financovanie Nadácie Pontis*

Nadácia Pontis, vzhľadom na svoje postavenie a počet podporovateľov po celom Slovensku, prijíma rôzne druhy pomoci – či už materiálnu alebo finančnú. Na financovanie svojej činnosti využíva najmä 2 % z daní, ktoré sa každoročne pohybujú vo výške 2 až 3 mil. EUR. Na základe dát dostupných v databázach Finstat.sk, v účtovných závierkach a vo výročných správach nadácie sme zanalyzovali zdroje financovania a v období rokov 2018 – 2022 ich porovnali. Na prvú analýzu nám slúži tabuľka č. 4, ktorá zobrazuje výnosy nadácie v rokoch 2018 až 2022.

---

<sup>22</sup> PONTIS. O nás [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/o-nas/>

Tabuľka 4: Výnosy Nadácie Pontis v rokoch 2018 až 2022

| VÝNOSY                         | 2018                | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|--------------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Predaj služieb                 | 0,00                | 0,00                | 0,00                | 429 454,46          | 469 691,65          |
| Kurzové zisky                  | 4 304,00            | 221,73              | 1 294,90            | 272,14              | 299,11              |
| Prijaté dary                   | 9 000,00            | 7 225,00            | 18 468,04           | 4 969,06            | 3 727,70            |
| Ostatné výnosy                 | 421 449,32          | 419 985,62          | 440 349,50          | 0,00                | 128,78              |
| Predaj dlhodob. NHM a HM       | 0,00                | 0,00                | 11,00               | 82,00               | 0,00                |
| Predaj materiálu               | 0,00                | 0,00                | 0,00                | 3,00                | 0,00                |
| Výnosy z použitia fondu        | 692 399,01          | 686 400,43          | 465 351,27          | 465 857,88          | 531 761,85          |
| Príspevky od PO                | 1 484 132,27        | 1 019 326,65        | 1 172 973,62        | 1 403 629,28        | 1 624 405,01        |
| Príspevky od FO                | 15 077,24           | 105 616,71          | 160 274,07          | 229 598,82          | 226 146,36          |
| Príspevky z podielu zapl. dane | 1 512 319,46        | 2 081 456,87        | 1 852 311,69        | 2 242 524,91        | 3 044 588,01        |
| Príspevky z verejných zbierok  | 251 964,99          | 200 589,94          | 86 263,23           | 85 314,82           | 59 193,84           |
| <b>VÝNOSY SPOLU</b>            | <b>4 390 646,29</b> | <b>4 520 822,95</b> | <b>4 197 297,32</b> | <b>4 861 706,37</b> | <b>5 959 942,31</b> |

*Zdroj: vlastné spracovanie na základe výročných správ a účtovných závierok Nadácie Pontis*

Roky v období pred pandemiou (2018 – 2019) sa na prvý pohľad zdajú byť nemenné. Výnosy predstavujú približne 4,5 mil. EUR. Organizované projekty boli už zabehnuté, tešili sa z ich úspechov. Avšak pandémia v súvislosti s vírusom Covid-19 zmenila celý chod organizácie. Aj napriek nepriaznivej situácii sa však snažili nájsť pozitíva. Pochopili, že spolupráca celej krajiny, občanov a spoločností bola dôležitejšia než kedykoľvek predtým. Postoj Slovákov k neziskovým organizáciám sa v tomto čase zlepšil aj vďaka postoju novozvolenej pani prezidentky k problematike podpory neziskového sektora. Aj napriek pandémie občania či firmy (ak mali tú možnosť) pomáhali finančne a materiálne. Nadácii sa v tomto období podarilo otvoriť nový klub projektu Budúcnosť INAK, ako aj podporiť už bežiaci projekt Generácia 3.0.

Prísnejšie opatrenia zavedené v roku 2020 samozrejme ovplyvnili aj Nadáciu Pontis, ale aj tak sa im väčšinu projektov podarilo aj naďalej organizovať. Celkové výnosy sa aj napriek pandémie znížili len o pár stoviek v porovnaní s predpandemickými rokmi. Najväčší pokles je pozorovaný pri príspevkoch z verejných zbierok, a to o viac než polovicu. V roku 2021 sa už spoločnosť postupne naučila žiť s krízou a s pandemiou, časom nastalo postupné

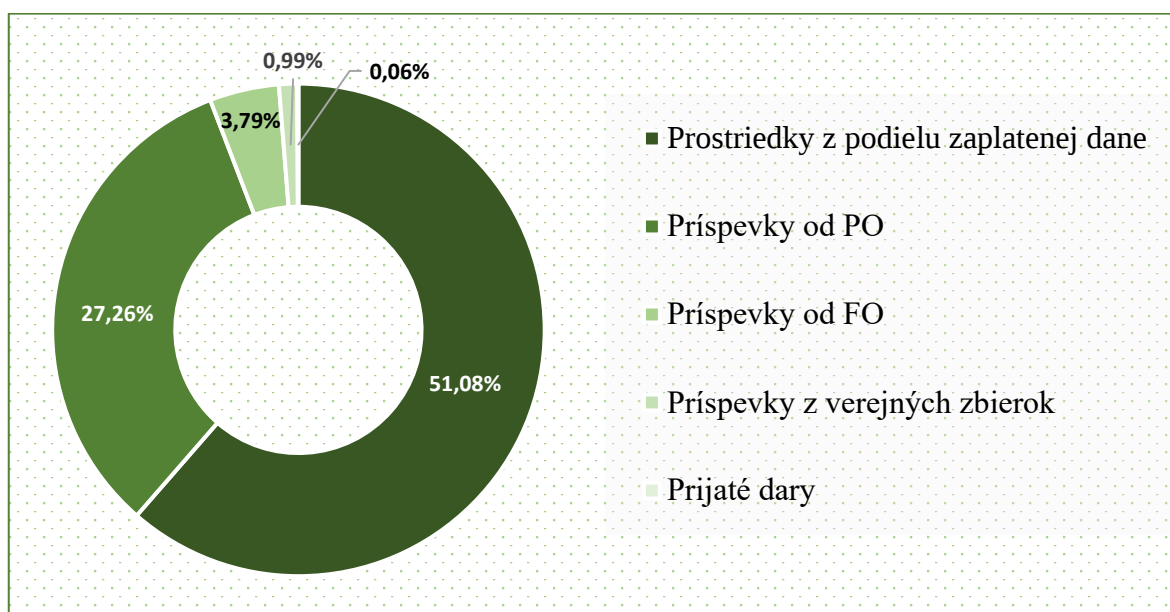
uvoľňovanie opatrení, a tým aj návrat do normálneho života. Príspevky od PO/FO, dary či iné finančné prostriedky sa znova zvýšili na predpandemické hodnoty a nadácia sa tak celkovými výnosmi vyrovnala zhruba roku 2018.

Rok 2022 už nadácií priniesol viacero zásadných zlepšení v zdrojoch financovania svojej činnosti. Mohli sa tešiť z rôznorodých príjmov, pričom niektoré zaznamenali prudký nárast a oživenie po ťažkej kríze. Po končiacej pandémie Covid-19 svet čelil ďalšiemu problému – vojne na Ukrajine. Nadácia Pontis nezaháľala a hneď, ako to bolo možné, spojila sily a pomohla ľuďom v núdzi. Podobne rýchlo zareagovali aj občania či firmy, ktorí svojou dobrovoľnou zbierkou oblečenia, potravín, hygieny, ako aj finančne pomohli a podporili Ukrajincov.

Podpora nadácie sa zvýšila taktiež, pričom celkové výnosy organizácie v roku 2022 už predstavovali takmer 6 mil. EUR, čo je až o jeden milión viac ako v predošlom roku. Zvýšenie celkových príjmov naznačuje výrazný pokrok nielen vo financiách, ale podarilo sa im úspešne implementovať aj viacero projektov a programov, na ktoré získali vyššie granty. Tvrdá práca a úsilie sa tak odzrkadlili v rastúcom počte dobrovoľníkov a podporovateľov, čomu nasvedčuje aj výška prijatých asignovaných prostriedkov od FO a PO v tomto roku.

Najväčšiu časť zo všetkých príjmov tvoria práve *príjmy z podielu zo zaplatenej dane*. Ich výška sa stále zvyšuje a v roku 2022 už bola na úrovni 3 mil. EUR. Medziročne sa výrazne zvýšili aj príspevky na projekty a správu projektov v podobe *grantov a darov* od firiem a jednotlivcov, čo bolo spôsobené aj novými projektami a programami, ktoré organizácia v príslušnom roku zaviedla a začala realizovať, resp. vylepšila. Ak sa pozrieme na výnosy čisto z podpory PO či FO v roku 2022, to nám ilustruje graf č. 4:

Graf 4: Peňažné prostriedky na financovanie činnosti Nadácie Pontis v roku 2022



Zdroj: vlastné spracovanie na základe výročnej správy Nadácie Pontis 2022

Asignácia dane je pre túto nadáciu kľúčová. Vidíme, že príspevky, ktoré ekonomické subjekty darujú prostredníctvom daňového priznania, tvoria vyše 50 % z celkových výnosov Nadácie Pontis. Pontis zaznamenáva už dlhé roky najviac príjmov práve z asignácie dane a z príspevkov či grantov. Rovnako dôležitou položkou sú aj príspevky od PO (mimo 2 %), ktoré tvoria približne štvrtinu výnosov. Spolu príspevky zobrazené v grafe č. 4 predstavujú viac než 80 % z celkových výnosov.

Najdôležitejšie sú teda pre nadáciu verejné zdroje – nepriama podpora (2 %) a priama podpora (granty, dotácie). Využívajú aj súkromné zdroje v podobe darov či inej pomoci zo strany firiem a jednotlivcov. Možno teda povedať, že organizácia je finančne závislá najmä od svojich podporovateľoch, dobrovoľníkoch a filantropoch, a teda podpora zo strany ekonomických subjektov je pre neziskové organizácie vo všeobecnosti veľmi podstatná.

Výnosy sa tak za sledovaný rok 2022 vyšplhali spolu na 5 959 942,33 EUR. Náklady predstavovali 5 867 970,18 EUR z čoho vyplýva, že **výsledok hospodárenia Nadácie Pontis v roku 2022 predstavoval 91 972,15 EUR**. Po započítaní pripočítateľných a odpočítateľných položiek nadácií vznikol základ dane vo výške 42 017,78 EUR, z čoho bola sadzbou 21 % vypočítaná daň 8 823,73 EUR. Keďže nadácia v tomto zdaňovacom období zaplatila na preddavkoch celkovo 8 176,75 EUR, **daň k úhrade** sa tak rovnala 646,98 EUR.

V ďalšej časti si zobrazíme najväčších poskytovateľov podielu zaplatenej dane tejto nadácie. V roku 2022 jej odviedli dokopy viac než 2,3 mil. EUR zo svojich zaplatených daní.

V tabuľke č. 5 máme uvedených 10 najväčších poskytovateľov, z príspevkov ktorých čerpala nadácia v roku 2022 prostriedky na chod a činnosť nadácie. Pre porovnanie vidíme aj sumy z predchádzajúcich rokov, v prípade, že nadáciu podporovali aj vtedy.

*Tabuľka 5: TOP 10 poskytovateľov podielu zaplatenej dane v roku 2022, z ktorých Nadácia Pontis čerpala financie na svoju činnosť (spolu s porovnaním s minulými rokmi)*

| Názov spoločnosti                                       | Rok 2022          | Rok 2021   | Rok 2020   |
|---------------------------------------------------------|-------------------|------------|------------|
| <b>Slovak Telekom, a. s.</b>                            | <b>692 364,22</b> | 531 395,30 | 567 326,04 |
| <b>LIDL a. s.</b>                                       | <b>562 318,50</b> | 776 725,00 | 418 283,18 |
| <b>Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s.</b> | <b>427 842,89</b> | -          | -          |
| <b>Slovenské elektrárne, a. s.</b>                      | <b>354 382,04</b> | 221 035,64 | 20 162,72  |
| <b>MOBIS a. s.</b>                                      | <b>167 112,86</b> | 100 666,80 | 125 662,70 |
| <b>Generali Poist'ovňa, a. s.</b>                       | <b>110 264,60</b> | 56 234,89  | 30 598,30  |
| <b>Embraco a. s.</b>                                    | <b>86 338,12</b>  | 80 393,86  | 43 253,87  |
| <b>Bekaert Hlohovec, a. s.</b>                          | <b>84 793,08</b>  | 37 930,47  | 104 631,59 |
| <b>Metro Cash &amp; Carry SR s. r. o.</b>               | <b>77 389,44</b>  | 21 562,22  | -          |
| <b>PricewaterhouseCoopers Slovensko, s. r. o.</b>       | <b>65 860,50</b>  | 26 993,40  | 37 474,11  |

*Zdroj: vlastné spracovanie na základe výročných správ Nadácie Pontis*

Organizáciu sa rozhodlo podporiť mnoho známych a veľkých firiem, pričom z tabuľky vyplýva, že väčšina ju podporovala aj predchádzajúce. Znamená to, že organizácia má svojich stálych podporovateľov, avšak samozrejme každoročne získava aj nových, ako napríklad v sledovanom období Metro Cash & Carry SR s.r.o. od roku 2021 a Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s od roku 2022.

Keďže neziskové organizácie musia podľa § 50 ods. 11 ZDP minúť prijaté prostriedky najneskôr do konca roka nasledujúceho po tom, v ktorom tieto prostriedky prijali, nadácia v roku 2022 čerpala prostriedky, ktoré získala od poskytovateľov v roku 2022, ale aj tie v priebehu roka 2021. Vzhľadom na povinnosť preukazovať využitie týchto prostriedkov si toto využitie v nasledujúcich tabuľkách priblížime.

Tabuľka 6: Účel použitia príspevkov z podielu zaplatenej dane Nadácie Pontis v roku 2022

| Účel použitia podielu zaplatenej dane               | Suma v EUR          |
|-----------------------------------------------------|---------------------|
| Poskytnuté granty                                   | 3 025 235,31        |
| Interné projekty                                    | 19 352,70           |
| Projekty nadácie a náklady na administratívu fondov | 456 736,34          |
| <b>Spolu</b>                                        | <b>3 501 324,35</b> |

Zdroj: výročná správa 2022 Nadácie Pontis

Najväčšia časť sa použila na poskytnutie grantov. Nadácia týmto spôsobom podporuje svoje vlastné fondy a projekty. Pri MNO je to bežná metóda, najmä pri väčších organizáciách, ktorých členenie na ďalšie programy je veľmi pestré. Podporuje sa tak ďalší výskum a vývoj, rôzne vzdelávacie projekty či sociálne iniciatívy, čo všetko je zahrnuté v balíčku „charitatívnych účelov“. Celková suma v tabuľke č. 6 však nemusí a ani neodzrkadľuje celkovú výšku prijatých prostriedkov z predchádzajúceho roka (2021). Zahŕňa aj prostriedky, ktoré boli prijaté už počas tohto roka (2022) a zároveň už boli použité na charitatívne či iné účely nadácie.

Správna rada na valnom zhromaždení každoročne schvaľuje sumu nákladov na správu nadácie. V roku 2022 predpokladali celkovú sumu 1,717 mil. EUR. Zmluva pripúšťa možnosť presunu 15 % medzi jednotlivými položkami, avšak celkovo musí byť dodržaná maximálna schválená výška. Skutočne vynaložených bolo o 7 tisíc menej. V tabuľke č. 7 sú zobrazené jednotlivé položky so skutočne vynaloženými sumami.

Tabuľka 7: Účel použitia podielu zaplatenej dane na správu Nadácie Pontis v roku 2022

| Účel použitia podielu zaplatenej dane – náklady na správu nadácie | Suma v EUR          |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------|
| Ochrana a zhodnotenie majetku                                     | 21 869,90           |
| Propagácia verejnoprospešného účelu nadácie a nadačného fondu     | 103 883,94          |
| Prevádzka nadácie                                                 | 962 449,41          |
| Odmena za výkon funkcie správcu                                   | 52 000,00           |
| Náhrady výdavkov podľa osobitného predpisu                        | 6 558,35            |
| Mzdové náklady                                                    | 517 012,12          |
| Iné                                                               | 46 087,89           |
| <b>Spolu</b>                                                      | <b>1 709 860,71</b> |

Zdroj: Nadácie Pontis: výročná správa 2022

Čo sa týka členenia zdrojov na základe zdroja krytia majetku ich delíme na cudzie a vlastné. Na to, aby sme tieto zdroje zanalyzovali je potrebné pracovať so súvahou nadácie. Aktíva Nadácie Pontis môžeme vidieť v tabuľke č. 8:

*Tabuľka 8: Aktíva Nadácie Pontis v roku 2022*

|               | Aktíva                                                        | Riadok     | 2022                | Zmena<br>oproti<br>2021 |
|---------------|---------------------------------------------------------------|------------|---------------------|-------------------------|
| <b>A.</b>     | <b>NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 002 + r. 009 + r. 021</b>        | <b>001</b> | <b>279 850,78</b>   | <b>-1,5%</b>            |
| <b>A.I.</b>   | <b>Dlhodobý nehmotný majetok r. 003 až r. 008</b>             | <b>002</b> | <b>35 678,43</b>    | <b>22,9%</b>            |
|               | Softvér                                                       | 004        | 7 316,85            | -105,9%                 |
|               | Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku                      | 007        | 28 361,58           | 56,1%                   |
| <b>A.II.</b>  | <b>Dlhodobý hmotný majetok r. 010 až r. 020</b>               | <b>009</b> | <b>236 869,35</b>   | <b>-5,2%</b>            |
|               | Stavby                                                        | 012        | 231 568,44          | -4,5%                   |
|               | Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí             | 013        | 5 300,91            | -37,0%                  |
| <b>A.III.</b> | <b>Dlhodobý finančný majetok r. 022 až r. 028</b>             | <b>021</b> | <b>7 303,00</b>     | <b>0,0%</b>             |
|               | Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach | 022        | 7 303,00            | 0,0%                    |
| <b>B.</b>     | <b>OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 030+ r. 037+ r. 042 + r. 051</b>   | <b>029</b> | <b>6 380 833,51</b> | <b>30,3%</b>            |
| <b>B.I.</b>   | <b>Zásoby r. 031 až r. 036</b>                                | <b>030</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>B.II.</b>  | <b>Dlhodobé pohľadávky r. 038 až r. 041</b>                   | <b>037</b> | <b>1 754 163,67</b> | <b>95,4%</b>            |
|               | Ostatné pohľadávky                                            | 039        | 1 754 163,67        | 95,4%                   |
| <b>B.III.</b> | <b>Krátkodobé pohľadávky r. 043 až r. 050</b>                 | <b>042</b> | <b>138 748,28</b>   | <b>59,8%</b>            |
|               | Pohľadávky z obchodného styku                                 | 043        | 32 368,68           | -7,3%                   |
|               | Ostatné pohľadávky                                            | 044        | 106 379,60          | 80,2%                   |
| <b>B.IV.</b>  | <b>Finančné účty r. 052 až r. 056</b>                         | <b>051</b> | <b>4 487 921,56</b> | <b>3,9%</b>             |
|               | Pokladnica                                                    | 052        | 2 436,04            | 6,7%                    |
|               | Bankové účty                                                  | 053        | 4 485 485,52        | 3,9%                    |
| <b>C.</b>     | <b>ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 058 a r. 059</b>                | <b>057</b> | <b>11 418,04</b>    | <b>59,4%</b>            |
|               | Náklady budúcich období                                       | 058        | 5 227,79            | 11,4%                   |
|               | Príjmy budúcich období                                        | 059        | 6 190,25            | 100,0%                  |
|               | <b>MAJETOK SPOLU r. 001 + r. 029 + r. 057</b>                 | <b>060</b> | <b>6 672 102,33</b> | <b>29,0%</b>            |

*Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovnej závierky Nadácie Pontis 2022*

Na základe súvahy môžeme povedať, že Pontis vlastní oveľa viac obežného ako neobežného majetku. Neobežný majetok má približne na rovnakej úrovni ako predchádzajúci rok, kdežto obežný majetok nadácie sa zvýšil spolu až o 30 %.

Na druhej strane súvahy sú pasíva. Celkovo sa hodnota aktív a pasív medziročne zvýšila o 29 %. Pasíva nadácie môžeme vidieť v tabuľke č. 9.

Tabuľka 9: Pasíva Nadácie Pontis v roku 2022

|               | Pasíva                                                                                   | Riadok     | 2022                | Zmena<br>oproti<br>2021 |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------|------------|---------------------|-------------------------|
| <b>A.</b>     | <b>VLASTNÉ IMANIE SPOLU r. 062 + r. 067 + r. 071 + r. 072</b>                            | <b>061</b> | <b>3 224 337,88</b> | <b>-13,2%</b>           |
| <b>A.I.</b>   | <b>Imanie a fondy r. 063 až r. 066</b>                                                   | <b>062</b> | 2 977 217,99        | <b>-17,1%</b>           |
|               | Základné imanie                                                                          | 063        | 155 027,67          | <b>0,0%</b>             |
|               | Fondy tvorené podľa osobitných predpisov                                                 | 064        | 2 822 190,32        | <b>-18,1%</b>           |
| <b>A.II.</b>  | <b>Fondy tvorené zo zisku r. 068 až r. 070</b>                                           | <b>067</b> | 0,00                | <b>0,0%</b>             |
| <b>A.III.</b> | <b>Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov</b>                               | <b>071</b> | 163 971,47          | <b>63,8%</b>            |
| <b>A.IV.</b>  | <b>Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie</b>                                          | <b>072</b> | 83 148,42           | <b>-25,8%</b>           |
| <b>B.</b>     | <b>ZÁVÄZKY SPOLU r. 074 + r. 078 + r. 086 + r. 096</b>                                   | <b>073</b> | <b>28 540,70</b>    | <b>34,5%</b>            |
| <b>B.I.</b>   | <b>Rezervy r. 075 až r. 077</b>                                                          | <b>074</b> | 18 967,08           | <b>14,7%</b>            |
|               | Krátkodobé rezervy                                                                       | 077        | 18 967,08           | <b>14,7%</b>            |
| <b>B.II.</b>  | <b>Dlhodobé záväzky r. 079 až r. 085</b>                                                 | <b>078</b> | 1 348,30            | <b>73,7%</b>            |
|               | Záväzky zo sociálneho fondu                                                              | 079        | 1 348,30            | <b>73,7%</b>            |
| <b>B.III.</b> | <b>Krátkodobé záväzky r. 087 až r. 095</b>                                               | <b>086</b> | 8 225,32            | <b>73,6%</b>            |
|               | Záväzky z obchodného styku                                                               | 087        | 2 399,23            | <b>52,8%</b>            |
|               | Daňové záväzky                                                                           | 090        | 5 817,45            | <b>98,4%</b>            |
|               | Ostatné záväzky                                                                          | 095        | 8,64                | <b>96,5%</b>            |
| <b>B.IV.</b>  | <b>Bankové úvery a iné výpomoci a pôžičky r. 097 až r. 099</b>                           | <b>096</b> | 0,00                | <b>0,0%</b>             |
| <b>C.</b>     | <b>ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 101 až r. 103</b>                                          | <b>100</b> | <b>3 419 223,75</b> | <b>68,7%</b>            |
|               | Výnosy budúcich období krátkodobé                                                        | 102        | 1 665 060,08        | <b>35,8%</b>            |
|               | Výnosy budúcich období dlhodobé                                                          | 103        | 1 754 163,67        | <b>100,0%</b>           |
|               | <b>VLASTNÉ IMANIE, ZÁVÄZKY A ÚČTY ČASOVÉHO ROZLIŠENIA SPOLU r. 061 + r. 073 + r. 100</b> | <b>104</b> | <b>6 672 102,33</b> | <b>29,0%</b>            |

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovnej závierky Nadácie Pontis 2022

Vlastné zdroje nadácie predstavovali 3,2 mil. EUR. Je to menej ako v predchádzajúcom roku, no cudzie zdroje sa naopak zvýšili. Výrazné výkyvy oproti roku 2021 vidíme najmä vo výške záväzkov, kde sa zvýšila každá jedna ich položka.

Za spomenutie stoja aj výnosy budúcich období krátkodobé, v ktorých sa skrývajú peňažné prostriedky prijaté z 2 % v roku 2022, avšak ku koncu roka ešte neboli minuté a presúvajú sa do ďalšieho roku.

Na základe údajov zo súvahy vieme vypočítať celkovú zadlženosť organizácie. Predstavuje súčet záväzkov a účtov časového rozlíšenia v pomere k celkovým aktívam. Po dosadení konkrétnych čísel nám celková zadlženosť vyšla 51,67 %. Výpočet bol nasledovný:

$$\begin{aligned} \text{celková zadlženosť} &= \frac{\text{cudzie zdroje} + \text{čas. rozlíšenie}}{\text{celkové aktíva}} = \\ &= \frac{28\,540,70 + 3\,419\,223,75}{6\,672\,102,33} = 0,5167 = \mathbf{51,67\%} \end{aligned}$$

Celková zadlženosť nadácie je na základe výpočtu viac než 50 %. To znamená, že svoj majetok kryje z polovice vlastnými a z druhej polovice cudzími zdrojmi krytia majetku.

Na záver možno skonštatovať, že aj napriek vysokej hodnote zdrojov od podporovateľov je nadácia závislá aj na cudzích zdrojoch. Celková zadlženosť je dosť vysoká oproti ďalším sledovaným neziskovým organizáciám. Vzhľadom na veľkosť nadácie by sa celková zadlženosť mala znížiť a solventnosť by sa tým pádom zvýšila.

## 4.5 Občianske združenie ČERVENÝ NOS Clowndoctors

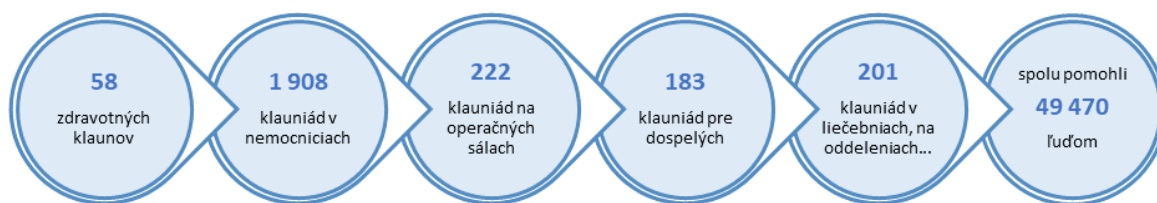
### 4.5.1 Pôsobenie občianskeho združenia ČERVENÝ NOS Clowndoctors

Ako ďalšiu organizáciu sme si vybrali občianske združenie ČERVENÝ NOS Clowndoctors (ďalej iba „Červený nos“), ktoré je súčasťou medzinárodnej organizácie RED NOSES International a na Slovensku pôsobí už takmer 20 rokov. Patrí k väčším a úspešnejším neziskovým organizáciám. Je tomu tak aj vzhľadom na celosvetové pôsobenie medzinárodnej organizácie, čo pomáha k vyššiemu povedomiu medzi verejnosťou. V SR bolo založené v apríli 2004 ako *združenie (zväz, spolok)*. Za celý čas pôsobenia sa tu zozbieralo nespočetné množstvo zdravotných klaunov, pričom v súčasnosti ich je aktívnych takmer 60, na ktorých je stavané celé fungovanie organizácie<sup>23</sup>. Počet zamestnancov podľa ŠÚ SR je 20 až 24. Činnosti, ktorými sa združenie zaoberá podľa SK NACE sú *činnosti záujmových organizácií* a zaradujeme ich do odvetvia *zdravotníctvo*.

Ich poslaním je prinášať radosť nielen chorým deťom, ale aj dospelým a v neposlednom rade aj seniorom. Ide o zdravotnú starostlivosť a pomoc v nemocniciach, v rôznych liečebniach, onkologických a psychiatrických oddeleniach a v centrách pre dospelých. Tieto podujatia sa nazývajú *klauniády* a v roku 2022 ich spolu bolo až 2,5 tisíc v 109 rôznych zariadeniach po celej SR. Konkrétne čísla za rok 2022 sú zobrazené na obrázku č. 3.

<sup>23</sup> ČERVENÝ NOS. Naše poslanie. [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.cervenynos.sk/o-nas/nase-poslanie/>

Obrázok 3: Činnosti o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v roku 2022 v číslach



Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov na stránke [www.cervenynos.sk](http://www.cervenynos.sk)

Programy, prostredníctvom ktorých pomáhajú najslabším, sú určené pre deti, seniorov, dospelých či zdravotníkov. Najviac ich je pre deti, keďže to je nosný pilier celého združenia. Medzi najznámejšie patria už spomenuté **klauniády**. Program **Nos!**, ktorý okrem iného v sebe skrýva aj význam „Na Operačnú Sálu“, spríjemňuje odprevádzanie detí na operácie spolu s upokojovaním rozrušených rodičov. Výskumy realizované českými vedcami potvrdili pozitívny vplyv na deti aj dospelých. V rámci programu **Pozornosť ako liek** navštevujú dospelých pacientov v psychiatrickej nemocnici, kde obdarúvajú pacientov pozitívnymi myšlienkami.

Samostatnou skupinou sú **programy pre zdravotníkov**, ktoré sú realizované pre klaunov, zdravotné sestry, lekárov a laborantov. Sú organizované prostredníctvom workshopov a seminárov, na ktorých sa veľakrát ocitnú v koži svojich pacientov. Ide o vzdelávanie ľudí, ktorí následne pomáhajú ľahšie znášať ťažkú situáciu chorých v rôznych sociálnych a zdravotných zariadeniach.

#### 4.5.2 Financovanie občianskeho združenia ČERVENÝ NOS Clowndoctors

Hlavné príjmy Červeného nosa, na rozdiel od predchádzajúcej skúmanej nadácie, predstavujú prijaté príspevky od FO. Konkrétne rozdelenie výnosov organizácie v priebehu posledných piatich rokov vidíme v tabuľke č. 10.

Tabuľka 10: Výnosy o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v rokoch 2018 až 2022

| VÝNOSY                         | 2018                | 2019                | 2020                | 2021                | 2022                |
|--------------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Predaj služieb                 | 0,00                | 0,00                | 48,00               | 7 574,00            | 0,00                |
| Predaný tovar                  | 0,00                | 6 075,57            | 2 630,35            | 21 132,96           | 1 885,15            |
| Aktivácia materiálu a tovaru   | 0,00                | 10 707,47           | 0,00                | 0,00                | 0,00                |
| Úroky                          | 589,15              | 334,31              | 317,98              | 150,73              | 151,01              |
| Kurzové zisky                  | 0,00                | 0,00                | 11,26               | 0,00                | 0,18                |
| Prijaté dary                   | 121,00              | 1 452,00            | 3 276,00            | 2 752,91            | 2 369,60            |
| Osobitné výnosy                | 0,00                | 0,00                | 294,14              | 0,00                | 279,97              |
| Zákonné poplatky               | 0,23                | 0,00                | 0,00                | 0,00                | 0,00                |
| Ostatné výnosy                 | 2,38                | 43,76               | 2,57                | 322,40              | 248,57              |
| Predaj dlhodob.                | 0,00                | 0,00                | 1 000,00            | 0,00                | 0,00                |
| Výnosy z použitia fondu        | 5,00                | 3 134,88            | 3,84                | 5 165,79            | 4 337,92            |
| Príspevky od PO                | 53 004,25           | 79 543,84           | 17 004,75           | 7 794,00            | 39 203,00           |
| Príspevky od FO                | 1 377 246,28        | 1 451 033,19        | 1 394 054,81        | 1 431 762,80        | 1 511 797,02        |
| Členské príspevky              | 140,00              | 140,00              | 140,00              | 140,00              | 140,00              |
| Príspevky z podielu zapl. dane | 238 714,70          | 260 025,55          | 311 064,39          | 328 464,25          | 378 295,84          |
| Príspevky z verejných zbierok  | 1 273,00            | 2 121,22            | 2 641,17            | 4 527,86            | 3 435,68            |
| <b>VÝNOSY SPOLU</b>            | <b>1 671 095,99</b> | <b>1 814 611,79</b> | <b>1 732 489,26</b> | <b>1 809 787,70</b> | <b>1 942 143,94</b> |

Zdroj: vlastné spracovanie na základe výročných správ a účtovných závierkach o. z. Červený nos

Združenie teda eviduje najvyššiu sumu peňažných prostriedkov z príspevkov od FO. To je značný rozdiel od prvej analyzovanej neziskovej organizácie. Ide o neporovnateľne vyššie sumy ako v prípade ostatných príjmov. Organizácia je známa vyzývaním občanov k finančnej podpore nielen na internete, ale aj v uliciach miest, z čoho neskôr financujú pomoc chorým. Tieto príjmy predstavujú až 78 % všetkých príjmov od PO/FO, pričom v tomto prípade ide najmä o individuálnych darcov. Príspevky z podielu zaplatenej dane predstavujú len približne 20 %. V zvyšných 2 % sa skrývajú granty, prijaté dary od PO, tržby či príspevky z verejných zbierok.

Podpora v týchto rokoch prichádzala nielen od firiem, ale aj od municipalít, ako sú napr. mestské úrady v Bratislave, VÚC, ale aj samotná medzinárodná organizácia RED NOSES International, ktorá im poskytla 13 tisíc EUR. Rovnakú podporu získavala aj počas

pandémie Covid-19, kedy sa zdravotníctvo stalo kľúčovou témou celého sveta. Vyzdvihovala sa jeho významnosť a podpora od PO a FO tak narastala. Aj keď na chvíľu im opatrenia zakázali navštevovať pacientov, klauni sa aj napriek problémovému obdobiu snažili vymyslieť vtipné situácie, ktorými by odľahčili situáciu už v i tak napätej situácii v nemocniciach.

Ak sa pozrieme hlbšie do príjmov získaných z poskytnutia podielov zaplatených daní PO a FO v roku 2022, združenie prijalo peňažné príspevky spolu vo výške 334 972,64 EUR. V tomto roku pritom využili 378 295,84 EUR (z príspevkov z rokov 2021 + 2022). Účel a výška použitia týchto prostriedkov sú v súlade so ZDP a sú zobrazené v tabuľke č. 11:

*Tabuľka 11: Výška a účel použitia prijatých príspevkov z podielu zaplatenej dane o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v roku 2022*

| Rok prijatia prostriedkov | Výška využitých prostriedkov | Účel použitia prostriedkov                                                                                                                                  |
|---------------------------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2021                      | 159 739,90 EUR               | Ochrana a podpora zdravia, prevencia, liečba, re-socializácia drogovu závislých v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb – návštevy zdravotných klaunov |
| 2022                      | 218 555,94 EUR               |                                                                                                                                                             |
| <b>SPOLU</b>              | <b>378 295,84 EUR</b>        |                                                                                                                                                             |

*Zdroj: vlastné spracovanie na základe výročnej správy o. z. Červený nos 2021 a 2022*

Vidíme, že účely použitia sú predmetom činnosti a ktoré sú aj definované v § 50 ods. 5 ZDP, a teda príspevky mohli byť využité na vyššie definovaný účel.

Ako aj pri väčšine neziskoviek, aj tu môžeme vidieť peňažné prostriedky záúčtované na účte 384 výnosy budúcich období krátkodobé vo výške 142 214,70 EUR (viď tabuľka č. 13), ktoré sa presúvajú z roku 2022 do 2023 a budú použité na financovanie projektov združenia. Sú to prostriedky z 2 %, ktoré nezisková organizácia nevyužila v tomto roku a bude ich môcť využiť v ďalšom roku.

Celkové výnosy Červeného nosa tak v 2022 predstavovali takmer 2 mil. EUR. Náklady boli vo výške 1 885 013,37 EUR. Združeniu tak vznikol **výsledok hospodárenia pred zdanením** vo výške 55 946,52 EUR.

Na ďalšiu analýzu financovania a krytia majetku nám je potrebná súvaha. Aktíva a pasíva o. z. Červený nos, ktoré sme čerpali z účtovných závierok spoločnosti, môžeme vidieť v nasledujúcich tabuľkách č. 12 a 13:

Tabuľka 12: Aktíva o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v roku 2022

|               | Aktíva                                                           | Riadok     | 2022                | Zmena<br>oproti<br>2021 |
|---------------|------------------------------------------------------------------|------------|---------------------|-------------------------|
| <b>A.</b>     | <b>NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 002 + r. 009 + r. 021</b>           | <b>001</b> | <b>13 804,00</b>    | <b>-75,3%</b>           |
| <b>A.I.</b>   | <b>Dlhodobý nehmotný majetok r. 003 až r. 008</b>                | <b>002</b> | <b>1 821,00</b>     | <b>-53,4%</b>           |
|               | Softvér                                                          | 004        | 1 821,00            | -53,4%                  |
| <b>A.II.</b>  | <b>Dlhodobý hmotný majetok r. 010 až r. 020</b>                  | <b>009</b> | <b>11 983,00</b>    | <b>-78,7%</b>           |
|               | Dopravné prostriedky                                             | 014        | 11 983,00           | -78,7%                  |
| <b>A.III.</b> | <b>Dlhodobý finančný majetok r. 022 až r. 028</b>                | <b>021</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>B.</b>     | <b>OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU<br/>r. 030 + r. 037+ r. 042 + r. 051</b> | <b>029</b> | <b>1 676 581,11</b> | <b>6,2%</b>             |
| <b>B.I.</b>   | <b>Zásoby r. 031 až r. 036</b>                                   | <b>030</b> | <b>6 164,79</b>     | <b>52,0%</b>            |
|               | Tovar                                                            | 035        | 6 164,79            | 52,0%                   |
| <b>B.II.</b>  | <b>Dlhodobé pohľadávky r. 038 až r. 041</b>                      | <b>037</b> | <b>2 581,23</b>     | <b>0,0%</b>             |
|               | Pohľadávky z obchodného styku                                    | 038        | 2 581,23            | 0,0%                    |
| <b>B.III.</b> | <b>Krátkodobé pohľadávky r. 043 až r. 050</b>                    | <b>042</b> | <b>3 467,99</b>     | <b>-10,2%</b>           |
|               | Pohľadávky z obchodného styku                                    | 043        | 2 200,09            | -24,8%                  |
|               | Ostatné pohľadávky                                               | 044        | 967,90              | -11,4%                  |
|               | Iné pohľadávky                                                   | 050        | 300,00              | 100,0%                  |
| <b>B.IV.</b>  | <b>Finančné účty r. 052 až r. 056</b>                            | <b>051</b> | <b>1 664 367,10</b> | <b>6,1%</b>             |
|               | Pokladnica                                                       | 052        | 2 298,68            | 52,8%                   |
|               | Bankové účty                                                     | 053        | 1 662 068,42        | 6,0%                    |
| <b>C.</b>     | <b>ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 058 + r. 059</b>                   | <b>057</b> | <b>15 141,61</b>    | <b>16,0%</b>            |
|               | Náklady budúcich období                                          | 058        | 14 901,61           | 16,5%                   |
|               | Príjmy budúcich období                                           | 059        | 240,00              | -16,7%                  |
|               | <b>MAJETOK SPOLU r. 001 + r. 029 + r. 057</b>                    | <b>060</b> | <b>1 705 526,72</b> | <b>5,6%</b>             |

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovnej závierky o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors 2021 a 2022

V tabuľke č. 12 vidíme, že neobežný majetok organizácie vo všetkých jeho položkách v porovnaní s rokom 2021 klesol celkovo až o 75 %. Dlhodobý hmotný majetok predstavuje majetok získaný darovaním. Čo sa týka dlhodobého finančného majetku, ten združenie tento rok neeviduje vôbec. Naopak, obežný majetok vzrástol celkovo o 6 %, pričom v jednotlivých položkách môžeme vidieť tak nárast, ako aj pokles.

Tabuľka 13: Pasíva o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors v roku 2022

|               | Pasíva                                                                                                    | Riadok     | 2022                | Zmena<br>oproti<br>2021 |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|---------------------|-------------------------|
| <b>A.</b>     | <b>VLASTNÉ IMANIE SPOLU<br/>r. 062 + r. 067 + r. 071 + r. 072</b>                                         | <b>061</b> | <b>1 317 356,83</b> | <b>4,2%</b>             |
| <b>A.I.</b>   | <b>Imanie a fondy r. 063 až r. 066</b>                                                                    | <b>062</b> | <b>1 351,50</b>     | <b>-66,8%</b>           |
|               | Základné imanie                                                                                           | 063        | 0,00                | 0,0%                    |
|               | Fondy tvorené podľa osobitných predpisov                                                                  | 064        | 1 351,50            | -66,8%                  |
| <b>A.II.</b>  | <b>Fondy tvorené zo zisku r. 068 až r. 070</b>                                                            | <b>067</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>A.III.</b> | <b>Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov</b>                                                | <b>071</b> | <b>1 260 192,67</b> | <b>12,8%</b>            |
| <b>A.IV.</b>  | <b>Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie<br/>r. 060 - (r. 062 + r. 067 + r. 071 + r. 073 + r. 100)</b> | <b>072</b> | <b>55 812,66</b>    | <b>-188,8%</b>          |
| <b>B.</b>     | <b>ZÁVÄZKY SPOLU r. 074 + r. 078 + r. 086 + r. 096</b>                                                    | <b>073</b> | <b>245 955,19</b>   | <b>24,4%</b>            |
| <b>B.I.</b>   | <b>Rezervy r. 075 až r. 077</b>                                                                           | <b>074</b> | <b>126 770,12</b>   | <b>18,6%</b>            |
|               | Krátkodobé rezervy                                                                                        | 077        | 126 770,12          | 18,6%                   |
| <b>B.II.</b>  | <b>Dlhodobé záväzky r. 079 až r. 085</b>                                                                  | <b>078</b> | <b>915,53</b>       | <b>42,9%</b>            |
|               | Záväzky zo sociálneho fondu                                                                               | 079        | 915,53              | 42,9%                   |
| <b>B.III.</b> | <b>Krátkodobé záväzky r. 087 až r. 095</b>                                                                | <b>086</b> | <b>118 269,54</b>   | <b>30,5%</b>            |
|               | Záväzky z obchodného styku                                                                                | 087        | 73 173,57           | 36,3%                   |
|               | Záväzky voči zamestnancom                                                                                 | 088        | 23 876,96           | 23,4%                   |
|               | Zúčtovanie so Soc. poisťovňou a zdravotnými poisťovňami                                                   | 089        | 14 933,78           | 20,4%                   |
|               | Daňové záväzky                                                                                            | 090        | 3 340,04            | -48,2%                  |
|               | Ostatné záväzky                                                                                           | 095        | 2 945,19            | 82,4%                   |
| <b>B.IV.</b>  | <b>Bankové úvery a iné výpomoci a pôžičky r. 097 až r. 099</b>                                            | <b>096</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>C.</b>     | <b>ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 101 až r. 103</b>                                                           | <b>100</b> | <b>142 214,70</b>   | <b>-13,3%</b>           |
|               | Výdavky budúcich období                                                                                   | 101        | 0,00                | 0,0%                    |
|               | Výnosy budúcich období krátkodobé                                                                         | 102        | 142 214,70          | -13,3%                  |
|               | <b>VLASTNÉ IMANIE, ZÁVÄZKY A ÚČTY ČASOVÉHO<br/>ROZLIŠENIA SPOLU r. 061 + r. 073 + r. 100</b>              | <b>104</b> | <b>1 705 526,72</b> | <b>5,6%</b>             |

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovnej závierky o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors 2021 a 2022

Pasíva združenia sú zobrazené v tabuľke č. 13. Združenie netvorilo zákonný fond ani iné fondy. Podobne aj základné imanie bolo na úrovni nula. Vidíme, že výsledok hospodárenia v roku 2022 predstavoval skoro 56 tisíc EUR, ide až o 188 % pokles oproti predchádzajúcemu roku. Vo všeobecnosti je evidovaný kvôli tomu, že náklady združenia medziročné vzrástli o 12,7 %, kdežto výnosy len o 6,8 %. Celkovo však vlastné imanie (vlastné zdroje) v porovnaní s 2021 vzrástlo, podobne ako aj záväzky (cudzie zdroje), pri ktorých neevidujeme významný prepád oproti predošlému roku. Vidíme, že o. z. má veľa záväzkov najmä

z obchodného styku, voči zamestnancom a Sociálnej poisťovni. Na základe týchto údajov z účtovnej závierky sme vypočítali **celkovú zadlženosť** združenia.

V tomto prípade výpočet vyzeral nasledovne:

$$\begin{aligned}\text{celková zadlženosť} &= \frac{\text{cudzie zdroje} + \text{čas. rozlíšenie}}{\text{celkové aktíva}} = \\ &= \frac{245\,955,19 + 142\,214,70}{1\,705\,526,72} = 0,2276 = \mathbf{22,76\%}\end{aligned}$$

Celková zadlženosť je 22,76 %, čo je v porovnaní s Nadáciou Pontis neporovnateľne nižšia. To znamená, že toto združenie je viac schopné kryť svoj majetok vlastnými zdrojmi ako Pontis a aj solventnosť je vyššia. Celková zadlženosť sa však v porovnaní s predošlým rokom zvýšila.

## 4.6 Deťom s rakovinou n. o.

### 4.6.1 Pôsobenie neziskovej organizácie Deťom s rakovinou n. o.

Najmenšou, a zároveň poslednou analyzovanou neziskovou organizáciou, je rodičovská nezisková organizácia *Deťom s rakovinou n. o.* Organizáciu sa rozhodli založiť rodičia detí s rakovinou v roku 2015. Ide o najmladšiu neziskovú organizáciu spomedzi našich sledovaných troch. Má veľmi podobné zameranie ako Červený nos. Avšak na rozdiel od nej pôsobia hlavne v Bratislave, konkrétne na Klinike detskej hematológie a onkológie Národného ústavu detských chorôb. Hneď počas druhého roka pôsobenia sa organizácii podarilo včleniť do medzinárodnej organizácie *Childhood Cancer International* s rovnakým zámerom, a to pomoc detským onkologickým pacientom<sup>24</sup>. Činnosť podľa SK NACE je rovnaká ako u Červeného nosa, a to činnosť záujmových organizácií.

Rok 2022 bol pre neziskovú organizáciu prelomový, keďže po dlhej snahe rozbehli agentúru, ktorá umožňuje zdravotným sestram navštevovať pacientov v ich domácom prostredí a ošetrovať ich tam. Okrem toho je ich účelom aj poskytovanie materiálnej a nemateriálnej pomoci rodinám s chorými deťmi. Je to jeden z nosných pilierov spolu so zdravotným personálom na klinike. Ďalším cieľom je modernizácia prostredia v nemocnici, v ktorej pôsobia, či modernizácia detských herní. Lobbyingom sa snažia ovplyvniť aj legislatívu, keďže slovenské zákony stále nie sú stavané tak, aby ochraňovali a podporovali takto choré deti.

---

<sup>24</sup> DEŤOM S RAKOVINOU. O nás. [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.detomsrakovinou.sk/o-nas/>

Všetky tieto činnosti by neboli realizovateľné bez finančnej podpory partnerov a podporovateľov. Preto si v ďalšej časti priblížime formu financovania danej neziskovej organizácie.

#### 4.6.2 *Financovanie neziskovej organizácie Deťom s rakovinou n. o.*

Financovanie všetkých MNO je vo všeobecnosti veľmi podobné. Ani štruktúra financovania tejto organizácie sa neodlišuje od predošlých dvoch. Štruktúra výnosov, vrátane prijatých prostriedkov od FO/PO je veľmi podobná predchádzajúcim analýzam.

Ak zoberieme do úvahy rok 2018, najväčšiu sumu n. o. prijala z príspevkov od FO. Bolo to tak aj po celý čas pandemického obdobia, pričom v roku 2021 už vidíme dominanciu príspevkov z „2 %“. Šlo o čiastku 157 tisíc EUR, čo predstavovalo takmer 40 % z celkových výnosov. V roku 2022 najvyššiu sumu získali znova vo forme príspevkov od FO v hodnote 538 tisíc EUR. Je to viac než 60 % celkových výnosov. Príspevky z „2 %“ medziročne klesli o 11 tisíc EUR, avšak spomenuté príspevky od FO sa natoľko zvýšili, že Deťom s rakovinou sa podarilo svoje celkové výnosy viac než zdvojnásobiť. Znamená to, že nezisková organizácia rok 2022 považuje za svoj najúspešnejší čo sa prijatých financií týka. V ďalšom roku možno očakávať podobne vysoké príspevky.

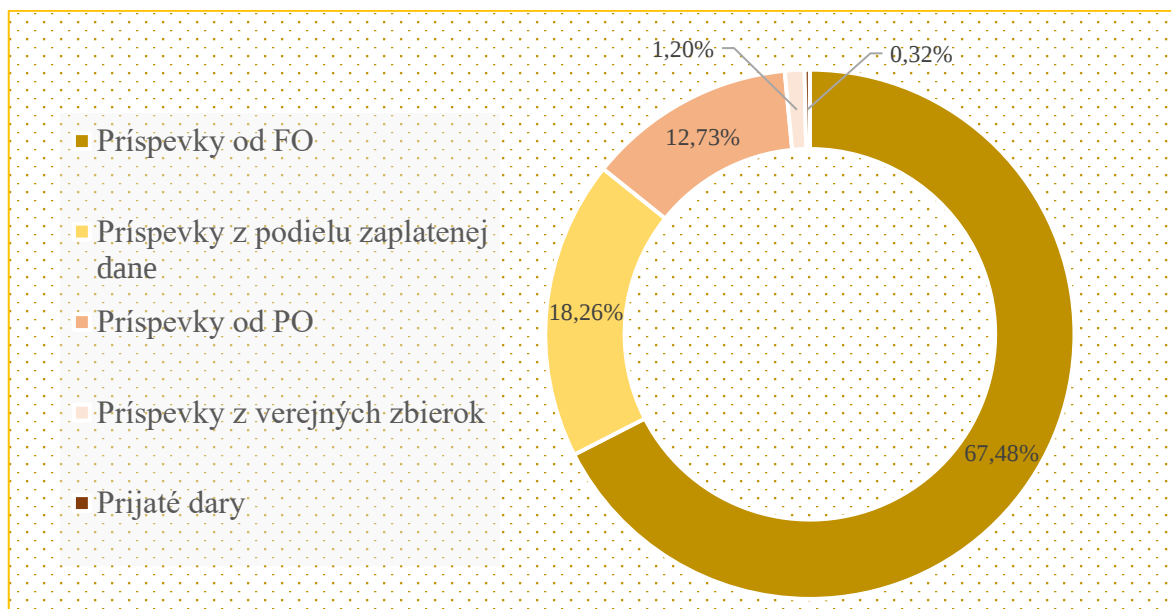
*Tabuľka 14: Výnosy Deťom s rakovinou n. o. v rokoch 2018 až 2022*

| VÝNOSY                              | 2018              | 2019              | 2020              | 2021              | 2022              |
|-------------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Predaj služieb                      | 0,00              | 10 700,00         | 0,00              | 14 400,00         | 0,00              |
| Predaný tovar                       | 0,00              | 0,00              | 10,22             | 0,00              | 0,00              |
| Prijaté dary                        | 0,00              | 0,00              | 1 440,00          | 3 316,64          | 2 511,95          |
| Ostatné výnosy                      | 7 004,20          | 10 600,00         | 16 838,69         | 22 037,00         | 0,00              |
| Predaj materiálu                    | 0,00              | 0,00              | 0,00              | 0,00              | 126,09            |
| Výnosy z použitia fondu             | 6 830,14          | 1 042,57          | 532,78            | 977,68            | 84,00             |
| Príspevky od PO                     | 81 521,76         | 318 406,50        | 123 120,08        | 47 706,11         | 101 463,35        |
| Príspevky od FO                     | 97 553,10         | 210 954,54        | 137 417,84        | 132 013,65        | 537 931,05        |
| Príspevky z podielu zaplatenej dane | 64 719,23         | 118 975,02        | 132 394,78        | 157 150,51        | 145 549,38        |
| Príspevky z verejných zbierok       | 2 992,25          | 518,40            | 967,68            | 4 213,74          | 9 552,20          |
| <b>VÝNOSY SPOLU</b>                 | <b>260 620,68</b> | <b>671 197,03</b> | <b>412 722,07</b> | <b>381 815,33</b> | <b>797 218,02</b> |

*Zdroj: vlastné spracovanie na základe výročných správ a účtovných závierok Deťom s rakovinou n. o.*

Ak by sme sa pozreli len na prijaté prostriedky, a nie na výnosy plynúce priamo z činnosti n. o., zistíme, že v roku 2022 tvoria neskutočných 99 % celkových výnosov. Predchádzajúci rok to bolo len 90 %. To znamená, že podobne ako aj pri o. z. Červený nos, aj tu vidíme závislosť organizácie externých ekonomických subjektov.

*Graf 5: Prijaté prostriedky Deťom s rakovinou n. o. v roku 2022*



*Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovnej závierky Deťom s rakovinou n. o. 2022*

Z grafu č. 5 je jasné, že gro financovania činností v roku 2022 plyní práve z príspevkov od FO. Podiel zaplatenej dane nepredstavuje až takú významnú položku, ako to bolo pri Nadácii Pontis. Avšak nemožno zabudnúť na to, že n. o. je podporovaná najmä obyvateľmi Bratislavy, resp. len v menšej miere aj z ostatných miest, z ktorých sú rodiny s deťmi prinútení pricestovať do hlavného mesta práve kvôli zdravotným komplikáciám.

Ku koncu roka teda mali výnosy hodnotu 797 218,02 EUR, náklady predstavovali 310 480,88 EUR. Z toho vyplýva, že výsledok hospodárenia pred zdanením n. o. bol 486 737,14 EUR. **Výsledok hospodárenia po zdanení** je potom 486 292,15 EUR. Hovoriac o daniach by sme radi spomenuli, že nezisková organizácia je evidovaná aj ako platiteľ DPH podľa § 7 – registrácia pred nadobudnutím tovaru, ktorého výška v kalendárnom roku dosahuje viac než 14 tisíc EUR.

V ďalšej časti sa pozrieme na vlastné a cudzie zdroje organizácie. K tomu nám slúžia tabuľky č. 15 a 16 – aktíva a pasíva.

Tabuľka 15: Aktíva Deťom s rakovinou n. o. v roku 2022

|               | Aktíva                                                            | Riadok     | 2022                | Zmena<br>oproti<br>2021 |
|---------------|-------------------------------------------------------------------|------------|---------------------|-------------------------|
| <b>A.</b>     | <b>NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 002 + r. 009 + r. 021</b>            | <b>001</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>A.I.</b>   | <b>Dlhodobý nehmotný majetok</b>                                  | <b>002</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>A.II.</b>  | <b>Dlhodobý hmotný majetok</b>                                    | <b>009</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>A.III.</b> | <b>Dlhodobý finančný majetok</b>                                  | <b>021</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>B.</b>     | <b>OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU<br/>r. 030 + r. 037 + r. 042 + r. 051</b> | <b>029</b> | <b>1 218 547,30</b> | <b>0,0%</b>             |
| <b>B.I.</b>   | <b>Zásoby r. 031 až r. 036</b>                                    | <b>030</b> | <b>207 244,19</b>   | <b>92,3%</b>            |
|               | Tovar                                                             | 035        | 207 244,19          | 92,3%                   |
| <b>B.II.</b>  | <b>Dlhodobé pohľadávky r. 038 až r. 041</b>                       | <b>037</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>B.III.</b> | <b>Krátkodobé pohľadávky r. 043 až r. 050</b>                     | <b>042</b> | <b>130,00</b>       | <b>-14357%</b>          |
|               | Pohľadávky z obchodného styku                                     | 043        | 0,00                | 0,0%                    |
|               | Ostatné pohľadávky                                                | 044        | 0,00                | 0,0%                    |
|               | Iné pohľadávky                                                    | 050        | 130,00              | 100,0%                  |
| <b>B.IV.</b>  | <b>Finančné účty r. 052 až r. 056</b>                             | <b>051</b> | <b>1 011 173,11</b> | <b>40,0%</b>            |
|               | Pokladnica                                                        | 052        | 10 561,13           | 78,3%                   |
|               | Bankové účty                                                      | 053        | 1 000 611,98        | 39,6%                   |
| <b>C.</b>     | <b>ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 058 a r. 059</b>                    | <b>057</b> | <b>321,72</b>       | <b>71,3%</b>            |
|               | Náklady budúcich období                                           | 058        | 321,72              | 71,3%                   |
|               | Príjmy budúcich období                                            | 059        | 0,00                | 0,0%                    |
|               | <b>MAJETOK SPOLU r. 001 + r. 029 + r. 057</b>                     | <b>060</b> | <b>1 218 869,02</b> | <b>47,3%</b>            |

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovnej závierky Deťom s rakovinou n. o. 2021 a 2022

Ako môžeme vidieť v aktívach, n. o. nevlastní žiaden neobežný majetok. Na druhej strane, obežný majetok má pomerne vysoký, a to na úrovni takmer rovnakej celkovým aktívam. Rozdielom sú len náklady budúcich období, ktoré v našom prípade môžu predstavovať platby na budúce obdobia (napr. na financovanie projektov).

Tabuľka 16: Pasíva Deťom s rakovinou n. o. v roku 2022

|               | Pasíva                                                                                                    | Riadok     | 2022                | Zmena<br>oproti<br>2021 |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|---------------------|-------------------------|
| <b>A.</b>     | <b>VLASTNÉ IMANIE r. 062 + r. 067 + r. 071 + r. 072</b>                                                   | <b>061</b> | <b>835 609,94</b>   | <b>59,1%</b>            |
| <b>A.I.</b>   | <b>Imanie a fondy r. 063 až r. 066</b>                                                                    | <b>062</b> | <b>13 584,44</b>    | <b>69,7%</b>            |
|               | Fondy tvorené podľa osobitných predpisov                                                                  | 064        | 13 584,44           | 69,7%                   |
| <b>A.II.</b>  | <b>Fondy tvorené zo zisku r. 068 až r. 070</b>                                                            | <b>067</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>A.III.</b> | <b>Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov</b>                                                | <b>071</b> | <b>335 733,35</b>   | <b>34,6%</b>            |
| <b>A.IV.</b>  | <b>Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie<br/>r. 060 - (r. 062 + r. 067 + r. 071 + r. 073 + r. 100)</b> | <b>072</b> | <b>486 292,15</b>   | <b>75,8%</b>            |
| <b>B.</b>     | <b>ZÁVÄZKY r. 074 + r. 078 + r. 086 + r. 096</b>                                                          | <b>073</b> | <b>10 726,90</b>    | <b>-17,3%</b>           |
| <b>B.I.</b>   | <b>Rezervy r. 075 až r. 077</b>                                                                           | <b>074</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>B.II.</b>  | <b>Dlhodobé záväzky r. 079 až r. 085</b>                                                                  | <b>078</b> | <b>181,11</b>       | <b>43,7%</b>            |
|               | Záväzky zo sociálneho fondu                                                                               | 079        | 181,11              | 43,7%                   |
| <b>B.III.</b> | <b>Krátkodobé záväzky r. 087 až r. 095</b>                                                                | <b>086</b> | <b>10 545,79</b>    | <b>-18,3%</b>           |
|               | Záväzky z obchodného styku                                                                                | 087        | 304,98              | -2121,3%                |
|               | Záväzky voči zamestnancom                                                                                 | 088        | 5 484,31            | 48,7%                   |
|               | Zúčtovanie so Soc. poisťovňou a zdravotnými poisťovňami                                                   | 089        | 3 429,67            | 49,8%                   |
|               | Daňové záväzky                                                                                            | 090        | 1 326,83            | 11,8%                   |
| <b>B.IV.</b>  | <b>Bankové úvery a iné výpomoci a pôžičky r. 097 až r. 099</b>                                            | <b>096</b> | <b>0,00</b>         | <b>0,0%</b>             |
| <b>C.</b>     | <b>ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 101 až r. 103</b>                                                           | <b>100</b> | <b>372 532,18</b>   | <b>22,7%</b>            |
|               | Výdavky budúcich období                                                                                   | 101        | 0,00                | 0,0%                    |
|               | Výnosy budúcich období krátkodobé                                                                         | 102        | 372 532,18          | 22,7%                   |
|               | Výnosy budúcich období dlhodobé                                                                           | 103        | 0,00                | 0,0%                    |
|               | <b>SPOLU VLASTNÉ IMANIE, ZÁVÄZKY A ÚČTY<br/>ČASOVÉHO ROZLIŠENIA r. 061 + r. 073 + r. 100</b>              | <b>104</b> | <b>1 218 869,02</b> | <b>47,3%</b>            |

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovnej závierky Deťom s rakovinou n. o. 2021 a 2022

Na druhej strane súvahy – pasíva – môžeme tu vidieť cudzie a vlastné zdroje. Vlastné zdroje tu predstavujú v porovnaní s cudzími oveľa vyššiu čiastku. Ak by sme to využili na výpočet celkovej zadlženosti, obdobne ako u predošlých dvoch organizáciách, výpočet by bol takýto:

$$\begin{aligned}
 \text{celková zadlženosť} &= \frac{\text{cudzie zdroje} + \text{čas. rozlíšenie}}{\text{celkové aktíva}} \\
 &= \frac{10\,726,90 + 372\,532,18}{1\,218\,869,02} = 0,3144 = \mathbf{31,44\%}
 \end{aligned}$$

Na záver môžeme konštatovať, že Deťom s rakovinou sa podobá na Červený nos v mnohých smeroch, nielen v oblasti a cieľoch organizácie, ale aj zadlženosťou či celkovou štruktúrou nákladov a výnosov.

#### 4.7 Porovnanie

V závere praktickej časti sme zhrnuli a porovnali základné údaje zistené pri analýze financovania vybraných organizácií neziskového sektora. Toto porovnanie je znázornené v tabuľke č. 17.

*Tabuľka 17: Porovnanie sledovaných organizácií neziskového sektora*

|                                                  | NADÁCIA PONTIS            | ČERVENÝ NOS<br>CLOWN-<br>DOCTORS | DEŤOM S<br>RAKOVINOU n. o.                           |
|--------------------------------------------------|---------------------------|----------------------------------|------------------------------------------------------|
| <b>Právna forma</b>                              | nadácia                   | združenie<br>(zväz, spolok)      | n. o. poskytujúca<br>všeobecne pro-<br>spešné služby |
| <b>Oblasť</b>                                    | školenie a<br>vzdelávanie | zdravotníctvo                    | zdravotníctvo                                        |
| <b>Rok založenia</b>                             | 1997                      | 2004                             | 2015                                                 |
| <b>Počet zamestnancov</b>                        | 10-19                     | 20-24                            | 3-4                                                  |
| <b>Najviac čerpá z</b>                           | 2 %                       | príspevky od FO                  | 2 %                                                  |
| <b>Prijaté príspevky<br/>z „2 %“ v roku 2022</b> | 2 372 722 (↓)             | 334 973 (↓)                      | 228 757 (↑)                                          |
| <b>Celková zadlženosť</b>                        | 51,67 % (↑)               | 22,76 % (↑)                      | 31,44 % (↓)                                          |

*Zdroj: vlastné spracovanie*

Porovnanie spomenutých neziskových organizácií ukazuje ich rôznorodosť ako aj podobnosť vo financovaní svojej existencie. Každá organizácia má svoj jedinečný prístup a vplyv na spoločnosť. Dôležité je podporovať ich úsilie v rôznych oblastiach, aby sme dosiahli žiadaný prínos pre komunitu a svet ako celok.

## Záver a diskusia

Na analýzu sme si vybrali organizácie tretieho sektora s rôznymi právnymi formami. Všetky tri organizácie majú sídlo v BA a ich pôsobenie je na celoslovenskej úrovni. Oblasti pôsobenia sú dve – *školsťvo a vzdelávanie a zdravotníctvo*. Červený nos a Deťom s rakovinou pôsobia v zdravotníctve. Líšia sa počtom zamestnancov, čo však pri dobročinných udalostiach nehrá veľkú rolu, pretože vždy sú tu dobrovoľníci, ktorí radi pomôžu. Tieto dve organizácie sú si veľmi podobné v zameraní aj v cieľoch. Chcú pomáhať tým najslabším, chorým. Vypĺňajú tak medzeru medzi súkromným (súkromné nemocnice) a verejným (štátne nemocnice) sektorom. Tam, kde nezasahuje štát (pomoc a podpora pacientom a ich najbližším) nastupujú oni.

Hlavným cieľom diplomovej práce bolo identifikovať hlavné finančné zdroje podpory neziskového sektora vo vybraných krajinách EÚ so zameraním na organizácie neziskového sektora v SR. Zistili sme, že príspevky z podielu zaplatenej dane sú kľúčovým aktérom pri financovaní organizácií tretieho sektora. Na pochopenie asignačného mechanizmu nám pomohli analýzy príjmov neziskových organizácií a ich následné použitie. Pre Nadáciu Pontis a Deťom s rakovinou sú príjmy z tzv. „2 %“ hlavným zdrojom financovania svojich aktivít. Naopak, pre Červený nos je gro financovania práve príjem z príspevkov od FO.

Problematica podpory neziskového sektora zo strany FO a PO je v SR veľmi aktuálna. Žiaľ, stále existujú ekonomické subjekty, ktoré nemajú záujem darovať podiel zo zaplatenej dane. Identifikovali sme nasledujúce príčiny:

- **Nevedomosť o možnosti darovať podiel zaplatenej dane** – vzniká najmä v prípade, kedy ročné zúčtovanie je vykonávané zamestnávateľom (resp. mzdovým pracovníkom), ktorý neinformuje jednotlivca o danej príležitosti. V minulosti už v SR bol pokus o zavedenie procesu, kedy by asignáciu automaticky robil zamestnávateľ, avšak do dnešného dňa tento návrh nebol zrealizovaný;
- **Nedostatok informácií o asignačnom mechanizme** – tu vzniká asymetria informácií, keďže stále sa stretávame s ľuďmi, ktorí si myslia, že darovanie 2 % z daní pre nich znamená ďalší výdavok navyše, čo je pre nich odstrašujúce;
- **Administratívna náročnosť** – v prípade, že jednotlivec nepodáva daňové priznanie, ale daň je dorovnávaná prostredníctvom ročného zúčtovania, jednotlivec je povinný vyplniť *vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov FO*. To prídne mnohým občanom ako zdĺhavý a zbytočný proces navyše, a tak sa rozhodnú nedarovať vôbec nič;

- **Nezáujem** – existujú prípady, kedy skrátka subjekty nemajú záujem poskytnúť čiastku v prospech neziskovej organizácie. To môže byť dôsledkom nízkej vedomosti o celom procese asignácie, či o stave neziskových organizácií;

- **Nedostatočná výška podielu** – v niektorých prípadoch sa môže stať, že výška 1, 2 alebo 3 % je pod hranicou minimálnej sumy. Vtedy subjekty aj napriek tomu, že chcú, nemôžu poukázať časť zaplatenej dane. Môžu však pomôcť inou formou – poskytnúť dar a pomôcť nezištne – materiálne či peňažne;

- **Problematika dodatočne platenej DPH** – ak chcú firmy, resp. iné PO, nezištne darovať tovar, je potrebné dodatočne zaplatiť z tohto tovaru DPH ak ide o nedaňový výdavok, pretože je to považované za bezodplatné dodanie tovaru. Nedaňovým výdavkom je potom zostatková cena tovaru. Oslobodené od dane by bolo podľa § 47 ZDPH len bezodplatné dodanie tovaru formou daru do zahraničia (na základe písomnej darovacej zmluvy uzavretej s MV SR) – v tomto prípade je tento výdavok z pohľadu ZDP možno považovať za daňovo uznateľný. Ak by šlo o darovanie daňovo odpísaného majetku firmy, žiadne dodatočné daňové povinnosti by im nevznikli.

Vzhľadom na výskumnú otázku stanovenú v metodike práce môžeme konštatovať, že asignačný mechanizmus v spojení s financovaním organizácií neziskového sektora je v súčasnosti neoddeliteľnou súčasťou demokratickej spoločnosti. Podiely na celkových príjmoch organizácií je vysoký a bez nich by mohli nastať veľké finančné problémy.

Po zanalyzovaní vlastných a cudzích zdrojov sme sa pozreli aj na celkovú zadlženosť neziskových organizácií. Najvyššiu má Nadácia Pontis (viac ako 50 %). Druhú najvyššiu má nezisková organizácia Deťom s rakovinou, a to 31 %. Takto vysoké zadlženie zaradujeme do stredného pomeru zadlženosti, čo znamená, že pre spoločnosť to môže byť akceptovateľné, pokiaľ je schopná svoje záväzky včas a pravidelnými splátkami splácať. Celková zadlženosť vysoko nad 50 % by už mohla znamenať finančné problémy, problémy splácať dlhy a upozorňuje na platobnú insolventnosť. Červený nos má najnižšiu zadlženosť, 22 %, čím potvrdzuje finančnú stabilitu, nízke riziko pri splácaní dlhov a veľmi dobrú schopnosť financovania vlastnými zdrojmi.

Z pohľadu Slovenka, výška poukázaného podielu zaplatenej dane v roku 2022 predstavovala historicky najväčšiu čiastku, a to 88 mil. EUR. Z toho približne polovica, a to 43 mil. EUR, predstavovala príspevky od občanov SR. Historicky táto celková asignovaná

suma rastie v čase, čo znamená, že jej zrušenie by pre väčšinu neziskových organizácií znamenalo koniec.

V čase spracovávaní diplomovej práce (4. kvartál 2023) sa novozvolený minister práce, sociálnych vecí a rodiny vyjadril, že si želá zmenu v prípade 2 % dane. Navrhuje, aby sa občania rozhodovali sami, či darujú dve percentá organizácií tretieho sektora alebo budú tieto prostriedky poskytnuté ako rodičovský príspevok. V prípade, ak by si občan vybral neziskovú organizáciu, konkrétny výber bude na vláde. To by bolo pre väčšinu organizácií likvidačné a prišli by tak o veľkú časť finančnej podpory. Tento návrh naruša rokmi osvedčený transparentný systém (asignačný mechanizmus), pričom zo strany neziskových organizácií je už v tomto čase vytvorená aj verejná výzva na zamietnutie tohto návrhu. Postavenie transparentného asignačného mechanizmu je v tomto bode narušená a je otázkou času, ako to s ním bude v budúcnosti.

## Zoznam použitej literatúry

1. 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról
2. ADÓZÓNA. Nonprofit szervezetek adózásának alapvető szabályai – társasági adó [online]. 2023. Dostupné na: [https://adozona.hu/tarsasagi\\_ado\\_innovacios\\_jarulek/Nonprofit\\_szervezetek\\_adozasanak\\_alapveto\\_s\\_MRQTZB](https://adozona.hu/tarsasagi_ado_innovacios_jarulek/Nonprofit_szervezetek_adozasanak_alapveto_s_MRQTZB)
3. BODYOVÁ, Andrea. *Daňová asignácia v Slovenskej republike: diplomová práca*. Školiteľ: Eva Sopková. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2020. 77 s.
4. BPDIGITAL. Ezek a legnépszerűbb civil szervezetek Magyarországon. [online]. 2024. Dostupné na: <https://bpdigital.hu/legjobb-civil-szervezetek/>
5. BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, Alžbeta a kol. *Tretí sektor a mimovládne organizácie*. Zvolen: Bratia Sabovci, s. r. o., 2009. 148 s. ISBN 978-80-8083-805-8.
6. ČERVENÝ NOS. Naše poslanie. [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.cervenyn-nos.sk/o-nas/nase-poslanie/>
7. DEŤOM S RAKOVINOU. O nás. [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.detom-srakovinou.sk/o-nas/>
8. FINANČNÁ SPRÁVA. Iné neziskové organizácie [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-prijmov/pravnicke-osoby/ine-neziskove-organizacie>
9. KUVÍKOVÁ, Helena – STEJSKAL, Jan – SVIDROŇOVÁ, Mária. *Neziskové organizácie – teoretické a ekonomické súvislosti*. Banská Bystrica: Belanium, 2014. 212 s. ISBN 978-80-557-0709-9.
10. LAIFEROVÁ, Eva – MISTRÍKOVÁ, Ľudmila. *Dvadsaťpäť rokov sociologickej rozmanitosti: Siedme slovensko-české sociologické dni* [elektronický zdroj]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2016. 198 s. ISBN 978-80-223-4146-2.
11. MINISTERSTVO FINANCIÍ. Asignácia dane [online]. 2019. Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/ekonomicke-statistiky/asignacia-dane/>
12. MINISTERSTVO VNÚTRA. Register mimovládnych neziskových organizácií [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?register-mimovladnych-neziskovych-organizacii>

13. NAV.GOV.HU. A nonprofit szervezetek adózása 2022 [online]. 2023. Dostupné na: [https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeligiranytu/nezzen-utana/inf\\_fuz/2022/13.-informacios-fuzet---nonprofit-szervezetek-adozasa](https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeligiranytu/nezzen-utana/inf_fuz/2022/13.-informacios-fuzet---nonprofit-szervezetek-adozasa)
14. NAV.GOV.HU. 1+1%-os rendelkezés 2024-ben [online]. 03.01.2022. Dostupné na: [https://nav.gov.hu/ado/szja1\\_1/11-os-rendelkezes-2024-ben](https://nav.gov.hu/ado/szja1_1/11-os-rendelkezes-2024-ben)
15. PONTIS. Ako ovplyvní možnosť poukázať 2 % situácia s koronavírusom [online]. 2020. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/novinky/ako-ovplyvni-moznost-poukazat-2-situacia-s-koronavirusom/>
16. POSLANECKÁ SNEMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY: PARLAMENTNÍ INSTITUT: Daňová asignace jako nástroj na financování neziskového sektoru [online]. 2022. Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=81923>
17. SEDLÁČKOVÁ, Katarína. *Daňová asignace: bakalárska práca*. Školiteľ: Ivana Pařízková. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 47 s.
18. PONTIS. O nás [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/o-nas/>
19. Účtovné závierky o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/273729>
20. Účtovné závierky Deťom s rakovinou n. o.. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/181270>
21. Účtovné závierky Nadácie Pontis. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/181270>
22. Výročné správy o. z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors. Dostupné na: <https://www.cervenynos.sk/o-nas/vyroczne-spravy-a-dokumenty/>
23. Výročné správy Deťom s rakovinou n. o. Dostupné na: <https://www.detomsrakovinou.sk/o-nas/>
24. Výročné správy Nadácie Pontis. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/transparentnost-a-etika/vyroczne-spravy/>
25. Zákon č. 200/2011 Z. z. Zákon o Obchodnom vestníku a o zmene a doplnení niektorých zákonov
26. Zákon č. 213/1997 Z. z. Zákon o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby
27. Zákon č. 222/2004 Z. z. Zákon o dani z pridanej hodnoty
28. Zákon č. 595/2003 Z. z. Zákon o dani z príjmov

29. *Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie 21.-22. októbra 2016: Stret právnych kultúr v európskom priestore* [elektronický zdroj]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2016. 119 s. ISBN 978-80-7160-434-1.